

כל
התחלות...

קבוצת
חצור:

סתו 1951 טז סתו 1954

מוגש ע"י
ארכיון הקבוצה
פסח תשמ

3.8.51

*** השבועיים האחרונים היו קודש לבחירות (לכנסת השניה). פעולות הקיבוץ צומצמו עד מינימום והחברים יצאו לישובי הסביבה. הפיצו חומר, שוחחו עם אנשים ועשו כמיטב יכולתם להשפיע על המהססים ולהוציא מלבם את הפחד בפני הצעד המכריע: להצביע בניגוד לרצונה של מפא"י. אורגנו אסיפות ב"מעברה" ("מעברה": מחנה "ארעי" שבו שוכנו העולים הרבים שבאו עם קום המדינה - באהלים וצריפוני פח) ובגן יבנה בהשתתפות כוחות "אמנותיים" משלנו, אשר הצטיינו בהצלחה רבה. כמו כן הצלחנו לחדור ל"פחונים" ולקיים אסיפה, שהופרעה ע"י המדריכה מטעם מפא"י - אולם (האסיפה) עשתה רושם על שוכני המקום. לאחר אסיפה זו הודפס כרוז בידידי, הופץ בין העולים החדשים והחקבל באהדה. וביום הבחירות: ... השיבושים ברשימות הבוחרים היו פנטסטיים... אנשי הפחונים לא הופיעו ברשימת הבוחרים של המקום...

17.8

*** ה"חרמשים" בקייטנה באשקלון... כותבת נורית: "... התרחצנו, השחשענו, בנינו מגדלים יפים; גם חפרנו בורות... היה נדמה לנו שהזמן עובר במהירות הבזק... יום ד': "קרה אסוף... פתאום התפרצו לחדר עודד ואורי בצעקות: "עמרי נפל מהקומה השניה!" נדהמנו. ז'קו התפרץ מהבית ורץ אל עמרי... אותו יום היה לנו מצב רוח רע מאד... והנה קטע מתוך מכתב לבית החולים: "אל עמרי החביב - שלום רב! ... מאז נסיעתך - "טיסת הניצחון" שלך הפכה לעיקר דיוננו... הגד את האמת - איך זה לעוף מגבוה? האם היה לך זמן לחטוף שיחה עם הצפרים? על מה חשבת טרם נשקת לאדמה?..."

*** השבוע נחנך בית ההורים הראשון.
 *** הגיעה לסיימה הרכבת המכבסה החדשה (לא הנוכחית).
 *** במסגריה הגדולה ("אמן") הוחל ביציקת קופסת ההסתעפות לאינסטלציה חשמלית.

8.9

*** חברי הגרעין הבבלי החקבלו כמועמדים.
 *** עברנו את המספר של 400 נפש בחצור.
 בחוך זה: 147 חברים ומועמדים (היחר: גרעין, הורים, אולפן, 2 חברות נוער וילדי הקיבוץ).

14.9

*** ב"אמן": נגשים לייצור מצמד מאלימיניום לצינורות קליט... מחוסר אפשרות להכין תבנית בזמן הקרוב נאלצנו לצקת אותו בחוף ביציקת חול...
 *** בליל שבת: פתיחת המשפט על אורח החיים בקיבוץ ומעמדו של הקיבוץ במדינה...
 *** קיבלנו פר גזעי לרפת.
 *** החברים מתבקשים לא לפתוח את המנעוליים של הקומנה בכוח...

28.9

*** דו"ח ו' שיתוף: ... רבות היו הבעיות וגדולה היתה החרדה בלבנו: איך נוכל לעמוד בפני הדרישות ההולכות ורבות עם התבגרותנו? מגמתנו היתה להוסיף ולהשוות בשיטתיות את רמת הציוד. על כן ביקרנו בחדרים והשתדלנו להעריך את הדברים בצורה אובייקטיבית ביותר...

יש לציין שהולך וטוב הרצון וההבנה מצד המוסדות המבצעים; אלא, לרוע מזלנו - היתה זו שנה ברוכה בקיצוב (ממשלתי), בחוסר ידיים עובדות וכל מה שגלום במילת הקסם "צנע"...

... כרגע כמעט בכל חדר שולחן טוב וכסא אחד טוב... כדאי גם להעלות הרהורים על היחס שבין החבר והוועדה - למעשה, אי-אפשר להגיד שהפעולה בו' שיתוף, עם כל הרצון הטוב, גורמת לנחת לחברי הועדה. הרבה מותנה באימון החבר בוועדה ובאפשרות של ביצוע. מצד המוסדות אנו תמיד שומעים את נימוקי ה"חוסר" - הן בידיים עובדות והן החומר. לא ייתכן שדווקא בשטח זה תמיד ישתמשו בנימוקים אלה. הגיע הזמן שנקבע לעצמנו את המינימום ההכרחי ונפעל לפיו - ולא נראה את הדבר כסעיף האחרון בחכנית השנה.

... מצב השעונים:

יש אצלנו: 120 שעוני יד
22 שעוני כיס
50 שעונים מעוררים
רק לשלושה חברים חסרים שעונים.

5.10

*** ו' בריאות רוצה להזכיר... כי ההסגר טרם בוטל. כפי שידוע לנו יש באזורנו מספר מקרים של שיתוק ילדים ועל החברים לשמור על ההוראות:
(1) לילדים עד גיל 7 אסור בכלל לנסוע;
(2) לא להזמין אורחים עם ילדים מתחת לגיל 15.
(3) להחליף בגדים לאחר נסיעות...

*** מאור לאולפן: מטפלים בהשגת חוטי חשמל. במקרה ונשיגם נעביר מאור לאהלי האולפן.

12.10

*** עם סיום המשפט על הקיבוץ: דבר אחד הוא למעלה מכל ספק - כי המשפט הזה עורר קצת את הרוחות וריענן את המחשבה ולדבר הזה כשלעצמו יש חשיבות גדולה. התברר, כי יש עוד מקום אצלנו לכירורים "יסודיים" וכי לא הכל ברור כל כך....

16.10

*** ישיבת הועד-הפועל של הקבה"א מחקיים בחצור. מחוברת ההדרכה: "לשכת המודיעין נמצאת בחדר הקריאה על ראש החל ליד מגדל המים... אולם הישיבות הוא חדר הנגינה - סמוך לחדר הקריאה. המקלחת (הציבורית) נמצאת דרומה מהתל בצריף פח מאורך... בגלל חוסר מקום יאכלו באי הישיבה בשתי משמרות... שידור "קול חצור" ישודר

16.10 (המשך)

בערב (ברדיו המרכזי) "...

19.10

*** עברו חודשיים וחצי מאז פתיחת האולפן... ויש אפשרות לסכם רשמים ראשונים: ... מסוכן לדבר בהכללות... הבעיה העיקרית... היא יצירת יחסי אימוץ והחלשת הרגשת הקיפוח והניצול של רוב העולים החדשים. אבל, מסיבות בלתי תלויות בקיבוץ לא יכולנו מההתחלה לספק דרישות אלמנטריות כגון: חשמל ומקום לימוד ופגישה מסודר והיה צורך במאמצים רבים כדי שיקבלו את הקשיים בשטח זה בהבנה... בשטח הלימודים לא היו בעיות רציניות...

... אנו רואות בעבודתנו באולפן את אחת הצוריות היעילות ביותר של השתתפות במפעל הגדול של קליטת עלייה, אך מתקשות מאד בשאלה: "כיצד לשתף את הקיבוץ כולו?" ... רבים מדי החברים, אשר עד היום הזה מתנכרים לתפקיד זה ואף פועלים פעולה מנוגדת לה...

26.10

*** ... נתקיימה פגישה ראשונה של מערכת "קול חצור".... בינתיים עבר עלינו שידור הבכורה שלנו... ולבסוף אנו מכריזים על החירות לאות ל"שידורי חצור" (הערה: מדובר על ה"רדיו המרכזי" - מערכת של המקולים בחדרים ומקומות העבודה ה"מוזנים" ממרכזיה, המעבירה (דרך חוטים של טלפון שדה) שידורים ממספר תחנות רדיו).

*** סוכות: ביום ו' התקיימו שתי חגיגות: אחה"צ יצאו כל חושבי הקיבוץ לפרדס, שם נערך טכס התחלת הקטיף. בערב התכנסו החברים, הנוער, האולפן, הילדים ואורחים בסוכה הגדולה והיפה לחוג את חג האסיף. היה זה חידוש בקיבוצנו לתת לחג הסוכות פירוש כזה ויש לציין כי הרעיון היה טוב....

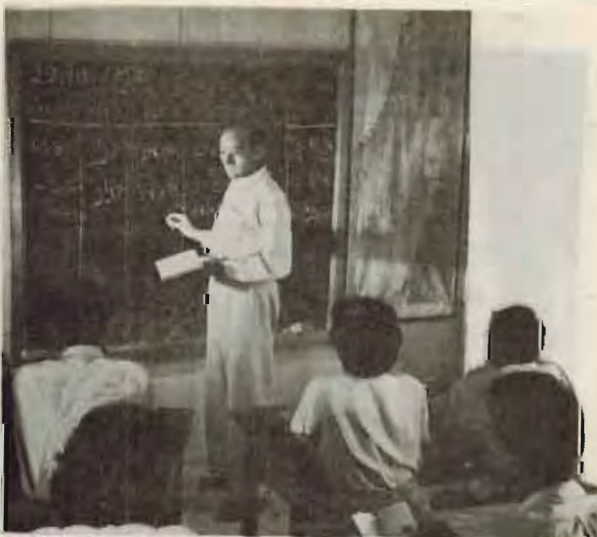
7.11

*** סוכס לחוג את חג המהפכה בצורה זו: ב-7 בנובמבר - שידור ב"קול חצור". מה-9-16 בחודש יתקיים שבוע עיון המוקדש לברה"מ, אשר בסיומו תתקיים מסיבה.

*** ביקרו אצלנו מהנדסי מים... על מנת לתכנן את שטחי ההשקיה: ... להכניס לתכנון 1500 - 2000 ד" לשטחי שלחין. ההצעות המסתמנות ע"י המהנדסים הן: 500 ד" לערוגות הצפה מפולסות וגדולות בשטח הדרומי. דבר זה יחייב קידוח באר נוספת, הקמת בריכת עפר ל-2000 קוב והתקנת הערוגות. ההשקיה תיעשה ישר מהבריכה בגראביטציה בתעלות עפר פתוחות בכמויות של 300 מע"ק/ש.

2.11

*** ו' העבודה מזכירה לחברים את ההחלטה, שחור פריקה (למשאית) היא למשך שבוע... חברים, שמבחינת העבודה, אינם יכולים

באולפן

2.11 (המשך)

לקחת את החופש הזמני שלהם עד סוף חודש זה - יוכלו לקבלו גם מאוחר יותר...

9.11

*** הוחל בבניית הדר האוכל!! כלומר, לעת עתה החלו רק לרכז חמרי בנייה.
 *** במיסגרת המפעל "קורת גג לילדי המעכרות" הושל על הקיבוץ לקלוט, לחודשי החורף, 10 ילדים. הקיבוץ יהיה עבורם גם בית וגם מוסד חינוכי.
 *** עם שינוי השעון ישמע צליל הקמה - החל מיום א' - בשעה 05.30; התחלת העבודה ב- 06.00.
 *** סוכס, כי הכרם יעבור - מבחינה אירגונית - לפרדס.....

30.11

*** שיא ארצי חדש! חלקת החצילים (ד'9) הגיע כבר ליבול של 10 טון (ומעלה) לדונם.

7.12

*** ב"אמן": מכונת היציקה הקטנה כבר עובדת... גמרנו את מכונת ההברזה הבינונית והיא כבר עובדת... מספר העובדים הממוצע מבין חברי הקיבוץ ירד והגיע לשפל המדרגה. בחודש נובמבר עבדו במפעל 10 חברים בלבד.
 *** הרפת מתכוננה להמלטות רבות...
 *** בצאן התחילו ההמלטות....

28.12

*** ... במשך 10 ימים ירדו 132 מ"מ גשם... הסופות חזקות... גרמו נזק רב... לפתע החלו להתעופף באוויר פחים וחלקי גבות... ה"יבול" באותו לילה היה רב: 13 גבות ניזוקו! בפרדס נשרו כ- 15 טון פרי...
 הסרפופורמטור ניזוק מברק...
 *** הגיע המכשיר להוצאת התחמיץ מהמגדל.

1952

4.1

*** ... בערב חנוכה, בעצם הגשם החזק עשתה ו' המטיבות הפתעה נעימה לכל חושבי חצור, בהכניסה לכל חדר וחדר שי חנכה... מאוחר יותר שודרה ב"קול חצור" חכנית מיוחדת שבה לקחו חלק חברים וילדים גם יחד.
 *** אמש התקיימה בת"א התחרות כוריאוגרפית, שבה השתתפה גם חוג המחול שלנו. בהתמודדות זכה הריקוד לפרס שני (פרס ראשון בכלל לא ניתן).

18.1

*** בעבודה: חמור במיוחד המצב בענפי השירות. בקרוב תצא י' מהמטבח לביח התינוקות; לגנון ול"אילה" תחסרנה 2-3 מטפלות; ל- 5 קבוצות מתוך 7 (מגמולים ועד גנון) - איך בכלל מחליפות למטפלות וזה מזמן מחליפים הורים שבתות וימי מחלה למטפלות (ובגילים היותר גדולים הפך סידור זה לקבע); ל- 3 קבוצות אין מקימות קבועות ומדי יום מחלפים שם ההורים.

במקום שני שנפגע קשה: המטבח. בעיות נוספות הן: מטבח ילדים, סניטריות ועבודות תיקונים בקומנה.

בפגישת נציגינו עם המחלקה לחברה של הקבה"א לא הובטחה שום עזרה.

1.2

*** חברת "נבטים" נמצאת בקיבוצנו כשנה ו- 3/4. במשך תקופה זו הכו שורשים בנוף הקיבוץ. הם התערו בעבודות המשק והחצר, התקדמו יפה בלימודים ונהיו כבני המקום לכל דבר... בעוד שבוע - בט"ו בשבט - תצטרף החברה לתנועה יחד עם ה"צברים".

10.2

*** בט"ו בשבט נמשיך לנטוע את חורשת האקליפטוסים, שהתחלנו לפני שנתיים. מגמתנו להוסיף כל שנה 1000 עצים, ליער את גדות הוואדי וגבולות המשק. ליער שיקום נקרא "יער הקבה"א".

*** ביום ה' הופעל הביוב המרכזי.

*** החלו להכין את הבלוקים לבניית חדר-אוכל חדש.

*** ביום ג' ייפתח אצלנו הקורס לכוריו-גרפיה של אירגון הרקדנים של הקבה"א.

29.2

*** השבוע נערך ניטוי במרסם לשדות פלחה (להדברת עשבים) שהותקן אצלנו. פלחי הדרום הוזמנו לחזות בניסוי... יודעי דבר אומרים שסידור זה מתחרה באופן רציני עם ריסוס מהאוויר, שהוא יקר יותר וגם מסוכן....

17.3

*** פורים: ... ובסוף זכתה ו' המסיבות לניצחון מזהיר. הגשם נכנע ומפתיחת החגיגה ועד טופה לא נפלה אף סיפה אחת והעננים אפשרו לירח מלא להציף דרכם וליהנות גם הוא מהעליצות של תושבי חצור המחופשים....

*** לפני שבוע קבלנו, באורח רשמי, את חברי הגרעין הבבלי לחברות בקיבוץ (6 חברים).

*** עם התקנת הארונות בחדר הנגינה מצאה הספרייה מקום נאה לאיכסונה, אך קטן ובלתי מספיק בהחלט... ובקשה לחברים: הרבה חברים יש ברשותם ספרים פרטיים ויקרים. יהרהרו נא חברים אלה אם לא היה רצוי לנדבם

17.3 (המשך)

לספריה ולהפכם לרכוש הכלל. חודת הספרנים והקיבוץ נחונה לכם מראש.

21.3

*** השבוע ביקרה אצלנו משלחת מטעם המחלקה לכלכלה ומשק של הקבה"א...

לסייע בידינו בחיפוש אחר פתרון המניח את הדעת של בעיות העבודה - ההולכות ומחמירות מיום ליום... מסתבר, שגם הפעם אין ביכולתה של התנועה לפתור את הבעיה היסודית של קיבוצנו - היא בעיית המיסגרת... אמנם היו כמה הערות קולעות בדבר קימוצים... מאמצים פנימיים... על מנת להחזיק מעמד ולעבור איכשהו את תקופת ה"שפל"...

קציר העימר

גם התביעה להרחבת ענפי החקלאות אינה נראית במקומה בתנאים של היום... אם אין חוספת חברים לא נשארה אלא הברירה השנייה: עבודה שכירה... והדבר אינו נראה לנו! לא רק שאנו מזדהים אם התנועה... כי אם גם מפני שעבורנו זהו אחד העקרונות שאין לעקפו...

9.4

*** "זכינו" שיירשם בתולדות קיבוצנו ניתוק קשרים ע"י הקבה"א בעוון הפרת משמעת תנועתית, וזאת לאחר שמלאנו את מרבית חביעות התנועה, ובמשך כל שנות קיומנו נחנו את מלוא מכסת הפעילים. (הניתוק נפסק ע"י בית הדין של התנועה על סירוב הקיבוץ לשחרר חבר לפעילות באחת המחלקות של הקבה"א).

ביום א' התייצבה משלחת של הקיבוץ לפני מליאת המזכירות של הועד הפועל והביאה את ביקורתו הקשה של הקיבוץ על... צעד זה... העלינו את המצב החמור של הקיבוץ... ואת חוצאות הפגישה עם המחלקה לכלכלה, בה עמדה המחלקה חסרת אונים... כיצד לקיים את המשק במספר העובדים הקיים... בסיכום החליטה המזכירות להמליץ בפני בית הדין על חידוש הדיון... ותזמין כעדים גם את אנשי המחלקה לכלכלה...

*** השבוע התקיימה פגישה בין מרכז "אמן" לבין המח' להעשייה של הקבה"א, שהודיעה בשמחה כי "רבדים" החליטו בחיוב על שותפות במיפעל. אך מפאת מחסור באנשים לא יוכל הדבר לקום אלא... כעבור שנה - שנתיים.

חברי המחלקה סבורים כי מצבה של "אמן" מחמיר... ומציעים להתקשר עם קבוצת פועלים ולהקים קואופרטיב...

*** קציר השחת נמשך במלוא הקצב - מתפללים למזג אוויר נאה...

*** הרפתניט מכיניט לנו הפתעה. הם מספסים לקראת 1000 ליטר חלב ליום.

*** נכנס לתוקפו סדר הקיץ: יום עבודה של 9 שעות.

18.4

*** פסח: קציר העומר: בשבילי הקיבוץ נהרו החברים והטף אל השדה המוריק-מזהיב, כאשר מרחוק קוראה להם תרועת החצוצרה. בים השיבלים הזהוב מתבדרות ברוח חולצותיהם הלבנות של הקוצרים במגליהם. שורת הילדים ונוער קוצבת את תנועותיהם וצעדי המאלמות בעקבותיהם....

*** גם השנה נעלמו שוב, כבמטה קסמים, מכונות הנגריה - מתחת ללוחות העץ של השולחנות (הערוכים לסדר הפסח).

*** כוחו של הרדיו המרכזי: (חבילות חציר רבות מונחות בשדה)... הנה נקשרו השמים בעננים... תוך 20 דקות מאז קריאת הגיוס הראשונה ע"י "קול חצור" הופיעו 40 איש, מהם 10 חברות, ע"י המכונות מוכנים ומזומנים לריכוז החבילות בשדה והכנסתן למתבן. היתה זו תנועת התנדבות הראויה לציון ולא חסרה בה אף החווייה. בו ביום הוכנסו למתבן 1800 חבילות. היה זה מפעל יפה ואף הפלחים גומרים עליו את ההלל.

לרדיו המרכזי יאמר: יישר כוח!

*** התחלנו בשתילת העגבניות בשטח "גבתי" (גבתי היה שר החקלאות דאז, הוא יזם תכנית להגברת הייצור החקלאי שכלל גידול ירקות לתעשייה וגידול סלק סוכר. המשקים חוייבו להשחתף בתכנית זו). 20 ד' (עגבניות) בעיבוד ללא השקייה. הבצל ("גבתי") מחפתח יפה; העישוב ייעשה לפי ההחלטה - ע"י שכירים.

30.4

*** סיום מחזור ב' של האולפן.

16.5

*** חנוכת הבית של כיתת "אילה" (הכיתה הראשונה שניבנתה).

*** חתמנו חוזה עם קק"ל על קבלת הפרדסים ה"נטושים". נצטרך לשלם להם במשך תקופה של 15 שנים.

*** בית הדין של התנועה סיכם שעלינו, בכל זאת, לחת את מ' לעבודה במחלקה... יחד עם זאת באה הדרישה (של בית הדין) כלפי הקבה"א להגיש עזרה לקיבוץ.

*** אנו מגדלים השנה (במיסגרת חוכנית "גבתי") 40 ד' סלק סוכר. השבוע ביקרה בחלקה משלחת... התרשמו מאד מהסלק וציינו שמעטים המקומות בארץ שראו סלק (בעל) כה יפה... נעשים מאמצים להשקות 10 - 15 ד' ע"י הפעלת הבאר הערבית בעזרת טרקטור.

*** בצאן: נערך הגז ע"י קבוצת גוזזים (חברי קיבוצים) העוברים ממשק למשק.

*** ברפת: הגיעו לתנובה של 1000 ליטר ליום!

*** חברת "צבר" התגיסה (באופן עצמאי) וברוב התלהבות הביאה הגורנה 700 חבילות חציר. הפלחים וחברי הקיבוץ בכלל נוכחו שוב, שאפשר להתלהב מהם.

*** האם פנינו לחבר? (מאמר של א')
...אעמיד בעיה והיא: רמת חייו של החבר בקיבוץ שלנו - בעיית הדיור והריהוט. הסיכום במועצת הקבה"א ב"תל-עמל" אומר: "לקבוע רמות חיים שונות לפי ותק הקיבוץ. כידוע - שללנו גישה זו... לדעתי, אנו

16.5 (המשך)

מחזיקים מחוך יאוש בחפישה, שנותרה מאז פיתחנה בנעורי הקיבוץ....
אחרי שהתנאים השתנו הכלית הסינוי. חשבנו (אז): אם יגיע חבר קיבוץ
לדירה נוחה, לרהיטים נאים, וכו' - הריהו עובר בזה למעמד זעיר -
בורגני.... את חינוכנו הפוליטי איך אנו מפתחים עוד בלהס נעורים,
אך בכל זאת דבקים בחיצוניות יחפנית....

.... יש חברים האוהבים לשכנע את הקיבוץ, כי הננו נחשלים בהרבה
מקיבוצים אחרים ביכולתנו הכלכלית ויכולת הביצוע. אמנם, איך הקיבוץ
שלנו מצטיין בניהול חשבונות ובביצוע למועד, אבל בדבר אחד אנו אף
קובעים מראש: ריהוט לא יהיה בכוחנו לבצע השנה....

.... אנו, בהשוואה לקיבוצים אחרים בגילנו, מפגרים בריהוט ובדיוור ונוסף
לזאת אנו דוגלים בחוסר שיטה. את שיטת הווחק שללנו, אך איך אנו
קושרים את עצמנו לשום סייג אחר אשר יחייב מוסד כלשהו בקיבוץ.

.... נדמה לי, שרבים החברים אשר עבורם איך זה היינו הך אם הקיבוץ
צועד "עם הפנים אל החבר" - או לא. אפשר עוד להתווכח רבות על סגנון
חיים וכו' - אך עלינו להגמל מהאמונה התפלה של התברגנות מחוך
נוחיות....

מוכרחה להיות סיסמה - ואף לקיימה: "דרגת חיים עולה" - העלייה
מוכרחה להיות מותאמת ליכולתנו הכלכלית ומכוונת ע"י שיטה כלשהי. אי-
אפשר שקיבוץ יטיל על.... ועדות מתחלפות אה ביצוע ה"עליה" לפי מידת
גמישותם.

6.6

*** שטח ה"מחצבה" שוב יהפוך לשדה מערכה. עומת הזיפזיף ששימשה זמן רב
מרכז לילדים... עומדת להיפקע מרשותם ולחזור לרשות הבנאים של חדר
האוכל החדש....

13.6

*** הערב במסיבה יסוכס... מפעל ההתגייסות להובלת הציר מהשדה. כמעט כל
אוכלוסי הצור שיתפו עצמם במיפעל זה: החברים, נוער וילדים; ואף
חברינו למיפלגה מגדרה נתנו ידם
להובלת יבולי הברכה מהשדה.

ואכן אפשר לסכם, כי שבועות החציר
הללו - על המולתם.... על הזאטוטים
המתרוצצים בין החבילות... ישמרו
בזכרונו כחוויה יפה על אף העיפות
ושעות העבודה הארוכות.

מפי הסף: "ילדי כפר"

ר' נותנת לילדי קבוצתה להריח
ורד.
הם אומרים: "ריח נפלא! בדיוק
כמו ריח של קרם!"

מספואניק

*** על השיתוף בקיבוץ (מאמר של נ' - חגובה למאמר: "האם פנינו לחבר"?)
 חושבים ששיטת הוותק היא משה קסמים... ואם אין וחק - יש רק
 "חוסר שיטה" (ואז) הגמישות (או חוסר הגמישות) של ועדה קובעת. ולכן:
 הבו לנו וחק ופחרנו את כל הבעיות! והראיה לכך: "קיבוצים אחרים
 וכו'..."

לדעתי, יש יסוד להעלאה מסויימת של הרמה עם ההתבגרות של הקיבוץ - אבל
 קביעה זו אינה מספיקה, אם אינה צמודה לשני יסודות לא פחות חשובים:
 (1) סגנון קיבוצי; (2) שמירה על כך שההעלאה תהיה... רק לפי יכולתו
 של הקיבוץ ועל ידי הקיבוץ.

נראה לי שלא רבים הקיבוצים ששמרו על שני יסודות אלה... ולרוב
 קבעו - לא יכולתו של הקיבוץ ואף לא ה"וותק", אלא, "בעלי היכולת"
 (והקרובים העשירים)... שגררו את הקיבוץ לריצה על מנת "להדביק". יש
 קיבוצים שלא הספיקה יכולתם הכלכלית ואז נוצרו מעמדות חברתיות
 ומרירות....

לגבי רוב החברים הגורם הראשון במעלה:
 יכולתו הכלכלית של הקיבוץ. ואף כאן
 קובעת גמישותן של הוועדות... אפילו
 לו יכולנו להשיג רהיטים ובניינים
 כאוות נפשנו אינני סבור שרק "כוח
 הקנייה" שלנו יהיה הגבול והסייג....
 סגנון זה (דרגה גבוהה של ריהוט כפי
 שנהוג בקיבוצים אחרים) יוצר סגנון
 חברתי מסויים. האם אינך חושב שמסגנון
 זה עולה ריח של זעיר-בורגנות?

ואם זוהי הרמה והיא איננה מהבצעת -
 אז מתחיל המירוץ והדלת נפרצת, כי שם
 לא קיימים הסייגים שאנו קבענו. האם
 חשבת לאן נגיע אם נזוז משיטתנו? האם
 ראיח בעיני רוחך ההבדלים שיחהו בין
 שכבות שונות בקיבוצנו ברגע שנעבור
 "דרך כל בשר"?

אתה רוצה, שהקיבוץ ילך לפי שיטת הוותק:
 שיתחייב מראש, שמשנה זו וזו לוותק הקיבוצי שלנו נעשה ריהוט כזה וכזה,
 דיור וכו', הכל קבוע מראש. האם אפשר לקבוע תכנית למספר שנים רק
 לגבי הצד הצרכני מבלי שתהיה צמודה ליכולתו הכלכלית של הקיבוץ?

.... קבענו שיטה וסגנון אצלנו. הסגנון אינו "מפואר" והשיטה אומרת:
 (1) בכוחות עצמנו; (2) שלילת מחנות; (3) לפי הצורך - ולא אוטומטית.
 הבעיה היא בעיה של ביצוע והלכי רוח "חלוציים" בחוגים מסויימים...
 אם קבענו סגנון פשוט - אין זה אומר (שצריך להיות) הזול ביותר. אם
 קבענו: לפי יכולתו של הקיבוץ - אין זה אומר: ביצוע המינימום
 האפשרי...."

*** אושר במזכירות ובוועדה השיתוף לקבל נגר שכיר לעבודה בריהוט וחדרי
 הברים....

*** על מנת לשפר את תנאי הדיור של האולפן הוחלט לקנות מהסוכנות שלושה
 "צריפונים גדולים".

*** הוחלט להנהיג הפסקת צהרים של שעתיים והוטל על ו' עבודה למצוא
 פתרון לכל הבעיות הקשורות בזה.

***** ביקור המחלקה לחברה:** באווירה עירה וקשובה, בחדר אוכל גדוש, החלה אמה זלמי, ממזכירות הקבה"א, למסור על חומרת המצב בריזרות המשלימות לקיבוצים... נצטמצמו מקורות כוח האדם שלנו - בעיקר של נוער התנועה בארץ, חברות נוער ובני קיבוצים... בסיום דבריה החלו חברים מריקים את אשפותיהם המלאות חשבונות ממושכים עם הקבה"א. לאחר, שבתקופה האחרונה... נמצאו פתרונות לקיבוצים אחרים - מוזר הדבר, שהטיפול בבעיתנו נמשך זמן רב כל כך....

יש רושם, המחלקה מפריזה באמונתה האופטימית כיכולתנו לעמוד בהיאבקות המשקית לקיום צווי התנועה: שלילת העבודה השכירה ושמירה על בסיס עקרונותינו החברתיים והחינוכיים... ועוול הוא, שאותם מקורות פיתוח שכבר הושקעו לא ניתנים לניצול ראוי....

ההצעה מוצעת לנו (השלמה מהתנועה בארץ העומדת להתגייס לנח"ל) אינה מספקת... משום רוחק ביצועה... ומשום (חוסר) חוליית ביניים חברתית בין חברי הקיבוץ הוותיקים ואתה השלמה תנועתית צעירה....

***** הרדיו המרכזי** ... הרדיו המרכזי פועל זה שנה רצופה וכולל 4 ק"מ של חוטים, 130 יחידות של רמקול - ולא נעשה בו כל בדק רציני אפילו אחרי הגשמים... נאלצנו לצמצם את שידורינו עד לתחנה אחת בלבד ועתה נדרש בדק יסודי....

***** חדר האוכל החדש:** ... הבוקר התחילו בחפירת היסודות....

***** הלך כוכר:** (הערה: זו השנה הראשונה של הגידול הזה; גודל השטח - כ- 40 ד'). החלו בהוצאת הסלק. לאחר נסיון במכונה (שאולה) שלא עלה יפה... לא נשארה ברירה... אלא להזדקק לעבודת ידיים. מדי בוקר מתגייסת כיתה מחברת "נבטים" לשעתיים. עיצוץ העלים (וההעמסה) נעשים ע"י פועלים מגן יבנה באמצעות סכין קרדום אשר יוצר במוסך. העבודה מנוהלת ע"י ב' וגיוס הנוער נעשה בעזרתם האדיבה של סדרן העבודה ומרכז המשק....

עד עתה הובלו כ- 30 טון לרמח גן ורחובות - לבתי חרושת לשימור פירות (לייצור כוהל). הפסולת מוחזרת - לאחר ייבוש - להזנת החי.

***** ברפת:** ... לפי סיכומי ההתאחדות היחה התנובה לפרה חולכת בחצור 19.4 ליטר/ליום - המקום הרביעי בארץ!

***** ב"אמן":** לאחר מאמצים רבים גמרנו את התבנית למצמד 2' לצינורות קלים.... נוכח המחסור בידיים עובדות נאלצנו למסור 2000 חיבורי חשמל לעיבוד והרכבה בעיר.

***** נסתיימה הוצאת הסלק**... היבול הממוצע בשטח הבעל: 2 טון/ד'; בשטח שקיבל השקייה אחת: כ- 3-4 טון/ד' (הערות מרכז המשק: תקוותנו היא, שבזה נסתיימה פרשת העבודה השכירה בחלקות "גבתי" וע"י כך במשקנו בכלל).

***** בפרדס וככרם:** עם איחוד "מטעי חצור" - הרי גם הקיץ היא עונה בווערת עבורנו - בהורדת יבולים בכרם.

4.7

*** למשתכנים החדשים, (שיכון הוותיקים: היום: שיכוני 1½ חדרים + שירותים) לילדיהם ולכל הקיבוץ - כה לחי! היום פותחים את "ארמונות" שיכון הוותיקים בחדת לב ובאיחולים: בקרוב כימינו לכל חברי הקיבוץ.

*** ביקורו של שלונסקי בחצור... אחר דבריו התפתחה שיחה שנסתיימה לאחר חצות... למחרת הוא נפגש עם ילדי "אלומה"....

*** המסגריה ("אמן") הוציאה לשוק ביכורי המצמידים מיציקתנו העצמית.

*** חברים מעירים: עדיין עומדת בתוקפה ההחלטה של הקיבוץ, שאין העישון הולם פגישות כלשהן של הקיבוץ כולו בכל מקום שהן מתקיימות... ועל כן מתבקשים החברים, הדואגים לקליטה והקלטות של חברים חדשים וגופים זמניים, להבהיר נקודה זו. כמובן, שהערה זו צריכה גם לשמש תזכורת לחברים ה"נקלטים" מזמן....

11.7

*** בעקבות פגישת הורים אחת על סגנון לבוש לבנוחינו... שתי העמדות העקרויות: (1).... אין להלביש את הבנות שלנו בכל גוני הגוונים משלל הבגדים הנמצאים בקומנה. טוב לראותן בחצאית כחולה או מכנסיים קצרים וחולצה לבנה. כל לבוש אחר אינו הולם את הסביבה שלנו ואח סגנון חיינו.

(2) (לעומת הנ"ל).... הרבגוניות בלבוש הולם את צעירותן; היא יפה ואביבית אלא, שיש לברור מאותן עשרות שמלות ולהחאימן בצבע ובצורה.

..... אם לנסות ולסכם:.... נחזור אל המקובל אצלנו, שהבגד החגיגי הוא החולצה הרקומה והחצאית הכחולה. אך בשבתות - ואפילו בימי חול אפשר ואפשר עוד להנות משלל צבעים שבלבוש.... בזה אני קוראת לעובדות הקומנה ולמספלות לברר את הבעיה ולקבוע קו בסגנון הלבוש של ילדינו.

*** הבאנו הביחה את אבטיחי המאכל הראשוניים... לראשונה חולקו לענפים וליום שישי, הבאנו כמות מספקת לחלוקה לחדרים....

14.7

*** " היום אנו מניחים אבן פינה לחדר-האוכל הקבוע שלנו - הצופה מרחבי השפלה המחיישבת. לא רק לסעודות משותפות נועד בית זה; פה יקום בית היוצר של הקיבוץ. בבית זה תתווה דרכנו, בו נחוג את חגיגנו. יהי בית זה, כאשר יקום, שוקק חיים וחדוות יצירה ודרוך לקראת הבאות". (חצור-כ"א חמוז, חשי"ב) (מתוך המגילה שהונחה ביסוד)

25.7

*** תקופת ה"מוחרם" עדיין בתוקפה. ("מוחרם" הוא שם החודש המוסלמי הראשון בו נעשים ומחודשים כל החוזים למיניהם. בחודש זה היו אנשים, בנוסף לעיסקות אחרות, עוברים מדירה לדירה מחדר לחדר. השם "מוחרם" הפך למושג נרדף ל"לעבור דירה"). הסיידים - ידיהם מלאות עבודה. עם ההעברה לדירות הקבע שבשיכון

25.7 (המשך)

הוותיקים, זוכות גם הדירות האחרות לסיוד ושיפוץ. הרווקים מחליפים את ה"ובלים" (הצריפונים שהובאו מראשון) העלובים שלהם בחדרים מרווחים....

*** יבולים: בפלחה: שעורה, חיטה - 140-150 ק"ג/דונם במוצע (ממוצע ארצי היום: בערך 300 ק"ג).

בגן הירק: מכינים שטחים לגן סתו: 20 ד' כרוביים;
12 ד' תפוז"א;
15 ד' גן ביח;

*** המקלה קיבלה הזמנה להשתתף ב"זמריה" בירושלים.

1.8

*** על סכסוך קרקעות אחד: ... נוסף למשבצות הקבע של היישובים קיימות באיזור קרקעות בלתי מיושבות המחולקות מדי שנה ע"י המועצה האזורית לכל יישובי האיזור. ... סוכם שאנחנו מקבלים 200 ד' ליד (הכפר) ביתני. שטח זה "נתפש" לפני שנתיים על ידי באר טוביה. עתה.... רצו להעמידנו לפני עובדה אף הפעם והוציאו טרקטורים לחריש. חבענו מהם להפסיק את החריש כי השטח צריך לעבור לרשותנו. ... לא רצו לשמוע.... לכן העלינו למחרת שלושה טרקטורים לחריש ולא הרשינו לטרקטורים שלהם להמשיך בעבודה. עד הערב הספקנו לחרוש את מחצית השטח כשלפנות ערב הופיע המרכז שלהם בצעקות ואיומים ותבע שנפסיק את החריש. (אמרנו) ... שנפסיק רק אם יובא מכתב חתום כי הם מתחייבים לא להמשיך בחריש עד לבירור.... המרכז לא רצה לשמוע... חוץ צעקות ואיומים כי יביא הנה כל באר טוביה ובלי מכוח לא יגמר העניין....

הוצאנו לשטח קבוצת חברים להבטחת העובדים. אך הם - נראה שנקררו קצת לאור העמדה הברורה שלנו ובמקום לחזור בהמוניהם חזר רק אחד מהם עם מכתב מהמועצה, כי באר-טוביה התחייבה לא להמשיך בחריש.... ותובעת מאיתנו.... להפסיק עד לבירור. הבירור מתקיים היום במועצה.

15.8

*** מפעל גבינת הצאן: התחלנו, התחלה צנועה, ב- 1941 בבית-גן.... בשנה שעברה (1951) נמשך אצלנו הוויכוח על הכדאיות.... התחלנו לייצר קצת גבינה לצרכי בית.... השנה, מפאת המחסור החמור במצרכי מזון, בעיקר במוצרי חלב - מיותר היה הוויכוח.... הגבינה שכנעה את כולם. השנה עיבדנו 15,745 ליטר חלב (צאן), ז.א. 5 טון גבינה. לקראת העונה הבאה יש לדאוג לשיכון מתאים למחלבה. (היא שכנה אז בצריף הפח שעמד לפני הרפת).

*** בעיקבות נפילת האווירון בשטח שלנו החליטה ועדת החקירה.... להאריך את מסלול ההמראה הראשי.... על חשבון השטחים שלנו. אפילו לא הודיעו לנו

עגבניות, גבתי

15.8 (המשך)

על כך. הדבר נגלה לנו מתמרות העשן שעלו מהשטח בו שרפו את הקש...
בשעה שהגענו לשם נסתיימה כמעט עבודת היישוב...

*** ב"אמן" ... השוק מוצף סחורות ואין דורש...

*** הוחל בחפירת היסודות למשק הילדים.

22.8

*** מצבנו הכספי: אחת המגמות של התוכנית הכלכלית החדשה (הממשלתית):
יצירת מחסור בכסף, ...וע"י כך הורדת כוח הקנייה... וירידת הדרישה
למצרכים. חלק מהאמצעים להשגת המטרה: העלאה כללית של מחירים ע"י
שינוי שער הדולר וקיצוץ מקורות האשראי... כמשק חקלאי נפגענו קשה
מאד...

נפגענו במיוחד מהקיצוץ באשראי (ואת זה) חטים באופן מדי. כמשק,
כשלמעלה מ- 50% מהמחזור הכספי שלו
בנוי על הלוואות וחידושן - הרי כל
פגיעה במקורות האשראי מעמידה אותנו
במצב חמור....

*** פעם בשנה וחצי מגיע תורו של כל חבר
קיבוץ להיות "סדרן אורחים" (הערה:
תפקידו היה למצוא מקום לינה לאורחי
חברים) למשך שבוע ימים... צריך מדי
שבוע לעבור 8 - 10 חברים עד אשר
מישהו ניאות לקבל על עצמו את התפקיד.
יחס זה אין לו כל הצדקה והננו
מבקשים מהחברים לחדול מלהחמק ממילוי
חובה זו....

12.9

*** אנו עוסקים בסידורים האחרונים
להפעלת הבאר הערבית (הערה: בחלק
האספסת של היום). חמכנו את הגג ופרצנו
פרץ בקיר על מנת לאפשר לטרקטור להיכנס לבית הבאר ולהפעיל את המשאבה.
כוונתנו - להשקות את שטח סלק הסוכר (200 ד') הסמוך לבאר.

עֵשִׂיב סֶלֶק

19.9 (ערב ראש השנה)

*** עת לסיכומים: (י.נ.):

בצאן: בענף זה נחגלחה, בכל מאודה, יכולתו של חבר עובדים קבוע ומסור.
החילונו בסוף מלחמת השיחרור בעדר כחוש ודל והגענו היום ל- 280
רחלות, בערך, אשר בכמות החלב והשומן מתקרבות לעדרים המשובחים בארץ...

מכפא: הספק הראשוני של הרפת... היה מקובל כל השנים להביא את הירק
לרפת בעגלות - עבודה קשה ויקרה. עכשו ע"י הבאת הפוזה אל הירק -
חוסכים ימי עבודה רבים: גם לנו יש מרעה זרוע של כ- 125 דונם.

גן הירק: ... בגידולים מסויימים הגענו אף לשיאים... עומדים לרשותנו:
מים, שטחים וציוד אשר יכולנו להקים עליהם גן הרבה יותר גדול - אך
לצערנו לא יכולנו להעמיד לרשותנו עוד חבר נוסף... כך שממדי הגן היום

מספקים בקושי את צרכי הבית ורק באופן חלקי שולחים לשוק לצרכי ההכנסה של המשק.

פלחה: המחסור החמור של עובדים במשק נותן את אותותיו גם כאן... איננו מצליחים למנוע... שבעונת הקציר עומדים קומביינים - מחוסר עובדים. למרות קשיים אלה - הצליח הענף להגיע ליבולים לא רעים ולהכנסה יחסית ניכרת.

פרדס: ... עם העלייה על הקרקע... מרבית הפרדס היה במצב מוזנח ונאלצנו להשקיע הרבה עבודה וכספים להידושו והבראתו... ובסיכום: לא הצליח הפרדס לעבור את היבול הממוצע המקובל, על אף הכל. אם הצלחנו לשמור על גובה יום העבודה - הרי זה הודות למאמציהם העצומים של העובדים - בשמירה על ביצוע אריזה עצמית... היא גולת הכותרת של הענף... באותם סכומי כסף יכולנו לנטוע פרדס חדש... אשר היום היה רענן....

*** לקראת הריון החברתי (ג'): ... נדמה לי שיהיה באפשרותנו להוכיח שיש ביכולתנו לקיים תקנון יסוד חברתי טוב ומשוכלל מזה של הקיבוץ הארצי. כי עקרונות היסוד של קיבוצנו, אשר ינוקו מאי-אלה החלטות לא מחושבות מראש ומכמה סעיפים אנאכרוניזים, יוכלו לשמש לנו מחדש עקרונות מוצקים. בכל זאת יש לקיבוצנו דרך חברתית מיוחדת הראויה לשמש נר לרגלינו ואף לרגלי קיבוצים אחרים.

(יש) כמה עקרונות יסוד הראויים לשמש התחלה לויכוח:
1) העיקרון היסודי: השיתוף המלא... לשם הגשמת רעיון זה הוקמה גם ועדה מיוחדת - ועדת שיתוף. כיום הוועדה הולכת ומתפרקת מתפקידיה. חוץ מהדאגה הכללית ל"שעון לכל חבר" אין הוועדה מעיזה לעשות איזה שהם שינויים ב"דכוש הפרטי" שיש בידי החברים. גם עניין חלוקת התקציב היא מציעה למסור להנהלת החשבונות... יש ביכולתנו לחזור לנוהג היפה של שיתוף מלא (אפילו בעטים ושעונים).

2) בנייני ציבור: (צריכים להיות) יפים ומשוכללים יותר מהבניינים הפרטיים. נדאג קודם כל לצרכי הכלל. בשטח זה נסוג הקיבוץ... הקמנו שיכון ותיקים, דאגנו למקלחות פרטיות, לסידורים יפים בחדרים. לעומתם - ריקים ושוממים חדר הקריאה וחדר הנגינה. המקלחת (הציבורית) ובתי השימוש מוזנחים. אין איש דואג לבריכת שחייה למבוגרים - ואין בזה כל הצדקה והגיון.

3) עזרה לתנועה החינוכית בארץ ובארה"ב.

4) תמיד התנגדנו לשיטת הוותק - אך בדרכי עקיפין היא חודרת אלינו.

5) ועדת השיתוף טענה אותנו פגיעה גדולה קדימה ברכישת נכסי חרבות: היא מציעה לחלק קומקום חשמלי לבל בגיין. בוודאי אין היא חושבת, שנשחמש בו להרחחת מים נגד מהלוח מדבקות. יחד עם הקומקום נקבל גם קפה, סוכר ועוגות. יקום הווי אשר אי-פעם היה לגמרי נגד רוחנו. האם מחוייב המציאות הדבר? האם לא היה כדאי, במקום זה, לחשוב על ההווי המשותף, על הגברת הפעולה של המועדון לחבר, קבלות שבת, החג והמסיבה הכללית-קיבוצית?...

*** דו"ח ו' תרבות: ... נדמה כי מצאנו את שביל הזהב... שלא הלכנו בדרך קיבוצים צעירים הפוסלים כל חרבות מבחוץ... ולא בדרך הקיבוצים הוותיקים, שחרבות - יבוא מהווה כמעט המקור היחיד להם... אלא... גם הפעלת כוחות פנימיים גם בהרצאות והופעות אמנותיות והן ע"י הבאת חרבות מבחוץ - מסוננת ובעלת רמה.

19.9 (המשך)

*** אתמול יצקו את המרתף החדש של חדר האוכל החדש.

3.10

*** לרגל סיום שנת הכספים אנו נחוננים במצב כספי קשה, כמעט ללא נשוא.

*** לפי הסכם עם מחנה הצבא יעבדו אצלנו כ- 30 חיילים בימי ג'ד' ו- ה' - בעיקר בהובלת קש. הסדר זה הוא סחר חליפין - תמורת עבודה של טרקטור משלנו.

17.10

*** נגמרה הזריעה של 200 ד' סלק סוכר. אנו מקווים שנוכל גם להשקוּחם... ביבול הסלק דאשחקד: אחוז הסוכר היה: 18.3%...

*** למשק הילדים נוסף טווס הדור נוצה - אך... נתקנאו בו חרנגולי-ההודו ומרטו לו את כתרו היפה...

*** תגיע פלוגת עבודה מקיבוץ ט"ו... יעבדו בהתכת אלומיניום מן המטוסים (שרידי מטוסים בריטים שפוצצו ע"י האצ"ל ב- 1946) על מנת לעשות בלוקים הניחנים לשימוש ביציקה במכונת היציקה.

24.10

*** מזכירות הועה"פ הציעה למשלחת הקיבוץ לקבל, כהשלמה, גרעין צרפתי-תוניסאי המונה 50-60 חברים... כ- 15 צרפתים נמצאים כגרעין בקיבוץ דליה וכעבור חודש עומדים להגיע עוד כמספר הזה מהקבוצה התוניסאית. זוהי ההצעה והקיבוץ חייב לדון בה בהקדם...

*** את סלק הסוכר התחלנו להשקות רק מהבאר הערבית (בחלקת 2-ש של היום) - המופעלת ע"י טרקטור.

*** השבוע ויחרנו רישמית על שטח "המריבה" עם באר-טוביה (שטח מערבה מפרדס "אלה") - אך לא לבאר-טוביה עצמה... אלא ליהודי מקולומביה (הוא הבטיח להקים חווה לגידול קנה סוכר ובית חרושת לעיבודו. הערה: לא יצא מזה כלום). בזאת נסחם הגולל על תביעתנו ליישב באדמות אלה קיבוץ שלנו...

31.10

*** הוחלט בחיוב בקשר לקבלת ההשלמה המוצעת, אך חובעים מהקבה"א להודיע לאותו גרעין מראש על מטרת היותו אצלנו.

*** לאחר שאוטובוס הצהריים היה לעובדה - הוסכם עם הנהלת הדואר ששק הדואר והעיתונים יגיעו אלינו באוטו זה. אך עד שיחרגלו הנהגים לנוהג חדש זה, מתבקשים החברים-אשר מזדמנים לנסוע באוטו זה- לשאול את הנהג בדבר שק הדואר והעיתונים.

*** נתקבלה הזמנה על סך 2000 דולר מתורכיה למוצרי "אמן" שונים...

ה ו ד ע ה:

הנגריה מכינה כ- 25 איצטבאות לספרים - לפי הזמנות החברים אשר נרשמו בזמנו. הוועדה מאד מבקשת מהחברים שלא התיחסו ברצינות לרשימה זו - ולא נרשמו - לא לבוא כעת בתביעות!

(המשך)

*** סיום מחזור ב' של האולפן: ... במחזור זה למדו תלמידים מ- 14 ארצות: עירק, סין, פולין, חוניה, ארה"ב, רומניה, מצרים, פרס, הונגריה, תורכיה, יוגוסלביה, קנדה, הולנד, טריפולי... קשת מגוונת של חינוך, השכלה ומנטליות... זה גרר לויכוחים רבים בערבים, אך דבר אחד משותף לכולם: הרצון ללמוד....

*** האוכלוסיה בת"י"ב: חברים: 156 (בתשי"א: 169)
ילדים: 115 (בתשי"א: 103)
סה"כ אוכלוסיה: 405 (בתשי"א: 415)

7.11

*** בזמן האחרון נעלמו עיקבותיהם של מספר קומקומים חשמליים, הדרושים מאד לחברים חולים... במיסגרת מספר הקומקומים שברשות ו' הבריאות אפשר לספק את הצורך רק לחברים השוכבים - וכל יתר הפניות... להפנות לו' החברים.

14.11

*** מצבנו הכספי... החמיר באופן ניכר ופתאומי... קוצץ לנו האשראי, שהודות לו החזקנו מעמד... בינתיים הוחלט להפסיק את כל הקניות.
*** ביום ו' נקיים מסיבת פרידה ל"מוהיקני האחרון" מחברי קיבוץ רבדים - שלמה היוצק מפסיק את עבודתו ובזה תמה פרשת השותפות עם "רבדים"....

21.11

*** העברנו מספר חרנגולים לסככה ליד הדיר. כל המבקרים בדיר מחבקשים לא להפריע לעופות וכמובן להמנע מלשלוח בהם יד. הם נועדו לאוכלי דיאטה ולילדים.

*** תחנת דלק: באמצאיתה של חצר המשק הוקמה תחנת דלק (מודרנית) לסיכת מכונות חקלאיות וטרקטורים. חוסלה אחת ולתמיד שיטת החביות....

*** כל חברי הקיבוץ מתבקשים לסייע כמיטב יכולתם לחברים ולוועדות המטפלים בסידור החדרים לשיכון הגרעין (הצרפתי) אשר עומד להגיע אלינו ביום ראשון - ולהפריש חפצים שונים לצרכי ציוד החדרים בעין יפה.

28.11

*** בימים אלה עבר אלינו הגרעין הצרפתי מקיבוץ דליה. לפני יומיים, עם בוקר, הגיעו ישר מהאניה אף חברים מהגרעין התוניסאי. לקשת הגוונים של קיבוץ הגלויות אצלנו נוסף גוון חדש וצער כאחד.

חברי הגרעין הצרפתי הם נושאי העיקריים של התנועה בצרפת. זהו דור בוגרים אשר צמח על ברכי התנועה הצרפתית לאחר המלחמה....

צ'יקה בחדר האוכל

28.11 (המשך)

חברי הגרעין החוניסאי - חלקם חכרי תנועה וחלקם חברים שהצטרפו למפעל ההכשרה התנועתי בצרפת.

...מאמץ אירגוני וחינוכי רציני נתבע מהמדריכים, מוסדות הקיבוץ והקיבוץ בכללו להבטחת תנאי לימוד, כניסה לחיי עבודה, חיי חברה תקינים, הכרת הארץ, נופה ומציאותה....

***** היכוננו לפתיחת עונת ההשתלמות!**

מועצת הקבה"א (בעיץ המפרץ) החליטה על הנהגת מסטר לימודים בכל הקיבוצים; כך הטילה על הוועה"פ לערוך חכנית מינימום מתייבת של השכלה רעיונית-פוליטית... נקבעו 30 נושאים יסודיים המהווים שלמות אחת. החומר הנ"ל מחולק ל: חלק תיאורטי, חלק תיאורי וחלק אקטואלי.

למרעה!

הוועדה מציעה:

1. לקבוע את תקופת הלימודים במסגרת של 20 פגישות לחוג....
2. בתקופה זו... יש להקדיש את כל תשומת הלב לחוגים הרעיוניים ולצמצם עד מינימום את שטחי הפעולה התרבותית (האחרים).
3. החוגים צריכים להקיף את מרבית חברי הקיבוץ.....

***** הגיעה מכונה לדילול סלק סוכר והתברר שאיננה מתאימה לרווחים בהם נזרע הסלק אצלנו. במקרה ולא נצליח (להחאימה).... מאיימת עלינו השקעה של כ- 300 ימי עבודת ידדים בדילול הסלק.**

***** הנהלת המסגריה ("אמץ") העלתה את התביעה להעסיק מסגר שכיר - בגלל הפיגור בעיבוד התכניות. השיחה אישרה את העסקתו לתקופה של חצי שנה.**

12.12

***** מתקיימים כעת חוגי השתלמות המקיפים יותר מ- 90% מהחברים... למרות העייפות שלאחר יום העבודה....**

***** עונת ההמלטות בצאן החלה.... מאז משמש דיר הצאן מרכז התענינותם של הילדים ומקום בילוי ללא מתחרה.**

26.12

***** על מערכת שידורי הצוד: אנו עובדים שוב במלוא התוכנית ויכולים אתם להאזין ל- 4 קווים מקבילים: (1) קול ישראל; (2) סופיה; (3) בי.בי.סי; (4) בוקרשט;**

***** חלק מסיכומי הו' הפדגוגית בעניין "הערב בבתי הילדים": (1) לאחר שהמטפלת הולכת מבית הילדים לא יכנס אף הורה לילדו - עד אשר כולם ירדמו. על המטפלת לחזור עוד פעם לבית הילדים אחרי שגמרה ארוחת הערב שלה, כדי לכסות, להרגיע וכו' ;**

26.12 (המשך)

(2) הורים אינם חוזרים לבקר אצל ילדם אחרי ארוחת הערב טרם הושכבו לישון. כל מטפלת תקבע תור להורים לביקור בקבלת שבת (של הקבוצה) - או במוצאי שבת; ואז תהיה הזדמנות להורה לבלות עם ילדו בערב.

*** קצת מספרים:

השטח הכללי והנעלות (דונם)

ראשית תשי"ג	ראשית תשי"ב	
1150	1514	אדמות הקק"ל
5711	6457	שטח נטוש
6861	7971	סה"כ
2	2	מכוניות
8	9	טרקטורים

*** הוחלט (בז' השיתוף): שעון לחבר ושעון מעורר לחדר; הלאמת הקומקומים החשמליים וחלוקת קומקום אחד לארבע יחידות דיור; מזוודה קטנה תימסר לרשות כל בניין והמגמה היא: מזוודה קטנה לכל חדר.

1953

2.1.53

*** הדילול (בידיים) בסלק הסוכר מחקדם יפה - נוסף לקבוצה קבועה של "נבטים" העובדת יום יום, השתתפו גם 65 חברים שנחנו גיוס של שעתיים...

מפי הטף

יובל פונה אל רעיה ושואל: "רעיה, מה זה -
"קח שבת ולך לעזאזל!"?

16.1

*** עיני הרועים נשואות לשמים ומבקשות גשמי ברכה, כדי להצמיח מרעה די הצורך. היום המצב מדאיג ומעמיד בסימן שאלה את מירעה החורף והאביב...

*** במוסך: ה"אוליבר" כבר מונע והורכבו לו גלגלי ברזל - פשוט... משום שאין בנמצא טיירים (גלגלי גומי)... ביחס לדי-4: מאז שנפל לוואדי מטפלים בהשגת חלקים.

*** שיחת קיבוץ עם יעקב חזן... והסיכומים:

(1) הקיבוץ מתייבב מאחורי החלטות ה"חזית" (הערה: "חזית הליכוד" במפ"ם שביקשה ללכד את המיפלגה על יסודות הציונות החלוצית והסוציאליזם המהפכני) והמיפלגה בעניין משפט פראג (בעד: 75; נגד: 5; נמנעים: 10).

(2) הקיבוץ עומד על בסיס הקולקטיביות הרעיונית של הקבה"א ומקבל את מרות התנועה והחזית (בעד: 86; נמנעים: 5).

(3) הקיבוץ שולל כל פעולה סיעתית בקיבוץ, בקבה"א ובחזית. (בעד: 90; נמנעים: 5).

ה ו ד ע ה :

מחוגי המטבח מביעים תמיהה מדוע אין מבוצעת עוד החלטת ועדת החינוך... בקשר לאי-כניסתם של הילדים לחדר-האוכל... ביחוד ראוי להעיר את תשומת לב ההורים על ימי שבת וארוחות בוקר: יש לעתים שולחנות מספר פושים ע"י הורים וילדיהם בו בזמן שלחברים אחרים אין מקום לשבת. (הערה: מדובר, כמובן, על חדר האוכל על הגבעה, ששם היו כ- 80 - 90 מקומות בלבד).

23.1

*** בענייני הספקה: היו שני שטחים שבהם הפסקת הקניות היחה מוחלטת: (1 הספקה למשק החי; 2) מצרכי מזון בפיקוח, כולל: סוכר, קמח לבן, שמן, איטריות, קיטניות, וכו'... כדי לזכות בקניות נוספות היה עלינו לשלם את החוב (לאירגון משקי הדרום)... אך... נבצר מאיתנו לעשות כך.לאחר, שהגזבר הצליח להתגבר על הקשיים הכספיים... ולחדש את הקניות - התברר חיש מהר - שאין מה לקנות... היות ומצב המלאי במדינה חמור ביותר ואנו חיים ממש מהיד (מהאניה) לפה. לא חולקו בדצמבר וינואר מנות השמן, קמח לבן, ריבה וכו', ולינואר - מנת הסוכר. בגלל המחסור בקמח לבן שבתו מעבודה בתי החרושת לאיטריות. דג-מלוח - אין כל סיכויים לקבל מצרך זה לפני האביב....

30.1 - ט"ו בשבט

*** כמדי שנה נוסיף לנטוע בחורש הקטן (בקירבת הוואדי) הגדל ומתרחב, המתרום ומתעבה ואשר ברבות הימים ייהפך ל"יער ט"ו בשבט".

6.2

*** ביום ה" פגעו בנו איתני הטבע: בבוקר: אחזה אש בחדר האוכל וכובתה ע"י מכשיר הפלא של ישראל. ובערב: "השכיבה" הרוח את חבנית הקיר המערבי של חדר האוכל הניבנה...

13.2

*** היום החלו ביציקתם של שני קירות (בחדר האוכל), ולאור יציקתם זו החלה... תקווה בלב... שנוכל כבר לחוג את חג הפסח, לפחות בין כותלי חדר האוכל. יש לעשות את כל האפשרי בכדי למנוע מהאוכלוסייה, מן האחראים ומעובדי המטבח את הטירחה הקשה... בסחיבות מן המטבח אל הנגריה (הערה: שם נערך עד אז סדר הפסח) המטכנה ואשר רק מוסיפות עייפות על עייפות.

20.2

*** ועדת הקרקע העליונה (של הקק"ל) סיכמה עכשו את גבולות מישבצת אדמות הקבע שלנו. לפי החיכנון אנו מקבלים 3500 ד" אדמות קבועות....

27.2

*** בשבוע שעבר נטענו 50 ד' כרם יין....

*** על מותו של י.ו. סטלין, מנהי האנושות המסוחררת, נרכיז דגלנו.

*** במועדון לחבר עומדת להפתח חגיגת פינה להחלפת בוליס בין חובבי הבוליס בקיבוץ.

*** מפאת הצפיפות יהיה המועדון בחדר האוכל.

18.3

*** ברפת: השנה אנו סובלים מתמותה של ולדות בלידתן. שלחנו מספר ולדות לבדיקה בקטריוולוגית אך לא נמצאו כל סימני מחלה.... נעשות הקירות ונקווה שחימצא הסיבה.

30.3

*** החל מ- 12.4.53 יהיה יום העבודה לחברים ולגרעין 9 שעות.

*** מתוך דו"ח חצי-שנתי של המזכירות (ל'):

.....ההגבלה העיקרית לה אנו נכנעים ללא כל הצדקה, לדעתי, הינה בעיית המרות הקיבוצית והיענות החברים לתביעה הקיבוצית. חסידי המהלך החדש - מהלך "תבונת החיים" - אינם יכולים להצביע על כך שחוסלה אצלנו בעיית השביתות. (הערה: "שביחה" - סירוב חבר לעבוד במקום מסויים לפי חביעת הסדרן. היחה החלטה קיבוץ שבמקרה כזה מוצא החבר אוטומטית מהקיבוץ - אך החלטה זו לא קויימה - ודנו בכל מקרה לגופו של עניין). סוד גלוי הוא לכולם, שסידור

נודדים

העבודה והמזכירות מתחשבים מראש בנימוקים אישיים אטר לפי דעת הסדרנים עצמם אינם מוצדקים ואינם עומדים בפני הטיקול האובייקטיבי הצודק. כך, תוך החחשבות יתו וכניעת יתר, מתקפחת ההתחשבות החברתית הנכונה בהלוקת העול הקיבוצי על שטחיו השונים.

...הסתירה הקיימת היום בין המאוויים הממשיים של רובו המכריע של הקיבוץ בתחום הבעיות החברתיות ובעיות המרות הקיבוצית לבין הניסוח הרשמי המקובל עדיין, אינה יכולה להתקיים לאורך ימים. הגיע הזמן שהקיבוץ יתן אה דעתו על כך וינסח הלכות ברורות שיהיה בהן משום דיך שווה הן לגבי תביעה והן לגבי הווייתור הקיבוצי.

פ ס ח ***

ילדינו ("חרמש") נודדים: "על רעיון הנדידה מסרתי לילדים ביום ד'. מאז לא נחו. כעדת נמלים התפזרו ותרזו את כל חצר הקיבוץ. לא נותרה פינה שכף רגליהם לא דרכה שם. הפרגולה הפכה למחסן גרוטאות...." (ז')
.....מחנה ישראל עמד לנוע.....

30.3 (המשך)

*** קציר העומר: היום בשעה ארבע מתאסף כל הקיבוץ..... ויוצאים למקום הסכס... כל בני המקום מתבקשים לבוא בחולצות לבנות.

11.4

*** כרם היין החל כבר הבלוב.

*** כרם הזיתים מתפתח יפה.

*** ברפת: מתוך 30 המלטות מתו 15 ולדות בשעת ההמלטה או כעבור ימים ספורים.

17.4

*** השבוע התקיימו התיעצויות קדחתניות לקראת בוא האולפן, חברת הילדים החדשה וחוספה חברים לגרעין...

8.5

*** אחמול נחתם סופית החוזה בין הקק"ל ובינינו על מסירת 203 ד' הפרדסים (הנטושים)... שנתיים... נמשכו הויכוחים על סעיפי החוזה. עלינו לשלם עבורם 22,000 ל"י תוך 15 שנה. עכשו חתחיל הפרשה של עיבוד הפרדס, שיקומו והפיכת רכוש זה לנכס שיתן פריו. "מטעי חצור" הוכפלו בין לילה ויחד איתם הקשיים והבעיות...

15.5

*** היום הגיעה אלינו חברת הילדים החמישית במספר ("ארנים")... כדברי נערי "נבטים", אשר קיבלתם בלבביות רבה: "דעו כי כאן תקבלו כל מבוקשכם, כאן יהיה הבית שלכם כמו שהיה גם לביחנו אנו...."

מ"ם חמים! החל מהשבוע יהיו מ"ם חמים במיקלחת (הציבורית) רק פעמיים בשבוע.

29.5

*** חג הביכורים: עוד מעט היה הקיבוץ נשאר "קרח מכאן ומכאן" - לולא התארגנה "ועדה עממית" ועשתה דבר שלא יאומן: תוך 3 ימים הכינה את חג הביכורים!!!... אם כי לא חסרו ליקויים, היתה הרגשת הקיבוץ מרוממת, מפני שהחג היה פרי של התנדבות כללית, שכמותה לא ראינו מזמן....

*** בשדה סלק הסוכר נעשו השבוע נסיונות ראשונים עם המכונות החדשות: (1) הקומביין: אחרי כמה ימים של ניסויים ע"י מטה שלם של מכונאים - הצליחו להשיג חוצאות משביעות רצון, כמעט. (2) המכונה להורדת הקודקודים והעלים - אשר מעלה אותם ישר לחוך עגלה - עובדת בסדר.

10.7

*** לפני 7 שנים תקענו יחד ראשונה בחצור... גדושות מעשים, בירורים

10.7 (המשך)

ודמויות נראות לנו שנים אלה - ועם זאת נדמה שהן חלפו כה מהר. היו אלה שנים של תחילה של הקמת ענפים, שנות פילוג בין חצור וראשון, שנות מאבק ועוצר ובסיומן של שנתיים ראשונות - מלחמת השחרור. עם סיומה של המלחמה... התחילה תקופה בלתי מופרעת להתפתחותנו המשקית והתבססותנו החברתית. רבות התמורות אשר חלו בנו - מהן בחוקפה של המציאות ומהן - תמורות שבאו עם החזרת מאויים והצנעת שאיפות. ודאי, עוד רב הפרוץ מן הבנוי וזאלות ללא ספור, לבטים ובעיות הינם מנת חלקנו היום-יומית....

18.7

*** הסיכום הראשון של 110 ד' סלק סוכר מראה יכול נמוך מזה שקיווינו. הסיכום הוא: 2 3/4 טון לדונם ויש לחשוש שב- 90 הדונם הנוחרים היבול נמוך יותר.

*** דו"ח ו' תרבות (מ')

הפעולה הרעיונית: הבירורים שהתקיימו בראשית השנה הבליטו דבר שאינו משמע לשתי פנים: החינוך הרעיוני שהתקיים עד כה, אשר הסתמך בעיקר על מידע פוליטי ועל קריאת העיתונות היומית, איננו מספיק. לא רק מפני שאיננו מציד את החברים בידיעות יסודיות יותר, אלא בעיקר, מפני שאיננו מדרבן לפעילות מחשבתית עצמית. ידוע, שבשנים שהאחרונות לא נתקיימו בירורים רעיוניים, לא אצלנו ואף לא בקיבוצים רבים אחרים. הבירורים האחרונים חשפו את המקריות ואת השטחיות של ידיעותינו. לא אגזים, אם אומר, כי הלק ניכר מחברינו נרחק מספרות מדעית מרכסיסטית ובעיות הזמן משתקפות אצלם בכל היותר בצורה "פובליציסטית" במובנה הלא חיובי של המילה.

בית יציקה I

לאור המצב הזה יש הכרח בפעולה השתלמונית רעיונית. החוגים הינם הכרח ויש לקיימם מדי שנה... זה תפקידה הראשון במעלה של ו' התרבות! מוטעית היא, מיסודה, אותה סברה שתפקידי הוועדה הם לספק בעיקר "שעשועים". בראש דאגתה של הוועדה צ"ל ההשתלמות הרעיונית של החבר... לא מבצע חד-פעמי כי אם "משימה לדורות". חמשת החדשים (של החוגים) הוכיחו כי אפשרית פעולה רעיונית מסודרת בקיבוץ... בדרך סיפוק הצרכים התרבותיים של הקיבוץ נתקלים בנסיות פרובינציאליות - בשתי צורות: (1) (סיפוק) הצרכים התרבותיים בעיקר ע"י יבוא מן החוץ. מגמה זו מביאה... לידי חוסר יצירה תרבותית... (2) פעלתנות יתירה - בלי להקפיד על טיב ועל רמה... אם לקבוע מגמה לפעולה תרבותית: פיתוח והעלאת כוחות מקומיים, שיבטיחו יצירה תרבותית ואמנותית, אשר תתן ביטוי נאמן ומקורי לאותה יצירה חברתית-משקית ששמה "קיבוץ חצור".

קיימת עוד נטייה, שממששת אבן נגף רצינית, והיא: הנטייה לקוסמו-פוליטיות... שלה שתי פנים: (1) כאשר מעתיקים באופן מכני את

המציאות של ארצות המוצא לתנאי הארץ.
 (2) כאשר מנמיכים את קומתנו הלאומית עד כדי התבטלות בפני הישגיהם של אומות אחרות.

במקרה הראשון נגועים בעיקר וחברים שבאו מן הארצות המפותחות... היו רוצים להיות כפי שחיו "שם", אלא ב"שפה עברית". התרבות הישראלית לא חדרה עוד לנפשם ולא הפכה נכס שלהם. הקשר שלהם עם הארץ ותרבותה חיצוני בעיקר.

...יש חברים, שעדיין השפה העברית אינה שגורה בפהם, שקריאת ספר עברי הוא להם "עינוי". במידה מסוימת אשמה בכך ועדת התרבות. אולם, אין להתעלם מן העובדה, שגם החברים אינם ששים לקראת לימוד השפה.

*** בגרעין הצרפתי-תוניסאי ("החושלים") - הגרעין מונה כיום 31 חברים (מהם 10 חברות) ומצפה, בחדשים הקרובים, לתוספת עלייה מחו"ל. בשיחות החברה החלו להתגבש עקרונות השיתוף... התקיים דיון על הדיבור העברי... באותה תקופה בוצע גם תהליך של סלקציה, שכתוצאה ממנה עזבו 8 חברים. דבר זה היה מחוייב המציאות והשפיע לטובה על המצב בחברה.

*** מחלקת החינוך של הקב"א הודיעו לנו:
 כי לא יעמדו על חביעתם לשיחופה של קבוצת "חרמש" כקבוצה ראשונה במוסד בכפר מנחם. אולם עומדים על השתתפותנו במוסד החינוכי הזה - החל מקבוצת "אילה", לכשתעמוד לצאת למוסד החינוכי.

14.8/33

*** ב"אמן": ...הגענו לנקודה ממנה אי אפשר להמשיך... פרוץ העבודה ירד פלאים... אנו מפגרים בהחזקה התבניות והמכשירים בכדי לקיים יציקה וייצור חקין מינימלי... המכאיב ביותר היום הוא, שמן הצד השני של המאזן מצבו של המפעל מצויין... הוכחנו בשוק, שהמוצרים שלנו עומדים על הגובה... עובדים במפעל, במוצע כ- 11 אנשים. יתר ה- 9 מהווים קומבינציה של ילדים שונים, אולפניסטים והורים... אנו מוכרחים להוסיף מספר אנשים שיעבדו בקביעות 8 ש"י; ולהוסיף לבית היציקה עוד שניים - על מנת להבטיח שתי משמרות בשתי מכוונות...

9.53

*** ...נעשה בתחילת השנה נסיון לפרטום מוקדם של סעיפי השיחה דרך הרדיו המרכזי. חבל שלא היה המשך לכך... יש לציין כשלוך מוחלט בניהול פרוטוקול של שיחות והחלטות קיבוץ ועלינו לחת את דעתנו לפתרון יסודי יותר על ידי קביעת רושם פרוטוקולים קבוע.

*** קבלנו את המפה של משבצת הקרקע של אדמוחינו... והחבר, שקוצו עוד 200 ד' מהאדמות שעובדו בקביעות וצורתו לשטחים של מר פישמן, מגדל קנה הסוכר השכן...

*** בהתאם להחלטת הקיבוץ על המצב הכלכלי והכספי - הוחלט לגמור את היציקה של גג חדר-האוכל וסככת המכוונות ולאחר זה... להפסיק את הבנייה... ולפטר את כל עובדי הבניין...

*** בפלחה: אפשר להגיד, באופן כללי, שהשנה לא היתה מוצלחת... ענף הפלחה, במשך השנים האחרונות, מתכנס יותר ויותר על עובדים זמניים (נוער, גרעינים) ופחות על חברי קיבוץ - והיום מתוך 14 טרקטוריסטים - 3 הם חברי קיבוץ... המצב במוסך הוא הרבה יותר גרוע... בלי שיפור המצב הפרסונלי בשטח

9.53 (המשך)

זה - איך לחשוב על החקדמות בענף.

11.9

*** זה כבר יותר משנה, שקיימת אצלנו מועצת מטפלות. חדרה ההכרה, שהעבודה בבית הילדים - ללא השתתפות במועצת המטפלות היא בלתי אפשרית. קשה לתאר כיצד עבדנו פעם בלי עזרה זו!

9.10

*** לאחר הפסקה של שנים מספר, שוב זכינו לחדוש המסורת: חגיגת "יום הילד" .. חדשים רבים נזכור את היום הזה, יהנו ילדינו ויהיו שוב ושוב את חוויות "יום הילד" העשירות...

*** ה"צברים" עומדים לעזוב אותנו, בצאתם להשלמת קיבוץ להבות חביבה.

*** השובע עלו על שולחן הקיבוץ ביכורי הזיהים מכרמינו... זיהים גדולים ויפים....

*** ובפלחה: ... עובדים 24 ש' ביממה. כבר זמן רב לא ידענו את החווייה החקלאית של שינה כלילה כשרעש הטרקטור מגיע מהשדות בסביבות המשק ועמו שירתו בצרודה של הפלח המשתדל לעלות בקולו על רעש 40 כוח הסוס שעליהם הוא רוכב.

*** גן הירק: החל להניב את יבוליו, הכוללים: עגבניות, פלפל ירוק וחצילים - סה"כ 13 דונם. חלק הולך למטבח אך הרוב נשלח לשוק.

*** מהחלטות השיחה בראש השנה: ג) למען נזכיר לעצמנו את נוהגי חיינו בשיחות קיבוץ וכו', על המזכירות להביא לאחת השיחות הקרובות לאישור את הנוהג לפיו אנו נוהגים בשיחות קיבוץ ובשטחי קיבוץ אחרים.

16.10

*** במספוא: איך כיום כל קשיים בהספקת המזון הגם לרפת ולפי ביצוע זריעת החלקות שנעשתה עד עכשיו - הננו מקווים גם להספקת ירק מסודרת כל חדשי החורף.

23.10

*** מאחר שהיו כמה "תקריות גבול" בינינו לבין בעל חוות קנה הסוכר - דרשנו את התערבותה של הקק"ל. לפני ימים מספר נקבע סופית הגבול המשוחף....

30.10

*** יציקת גג חדר האוכל: לאור שורת נורות חשמל וצהלת כל ילדי הקיבוץ, הובלו המריצות האחרונות עם בטון שנשפך לתבניות הגג. ובזה נסתיים השלב הראשון של הבניין, שכולו כבר מכוסה גג.

סוללות ההטלה

30.10 (המשך)

מי שעבר בשעות היום ליד עבודת היציקה ראה להקם רוחשת ועמלה של כ- 40 אנשים, השקועים בעבודת היציקה: ביניהם בלטו כמה בחורות, אשר התגייסו למלאכה וכ- 10 בחורים מ"נבטים" אשר גם הם עמדו ללא ליאות ביום העבודה הארוך והמפרך של 16 שעות - ונתנו יד ליציקת הגג לביתנו - ביחס לעתיד....

ומה הלאה?... הנוכל להפסיק בהשלמתו? הנוכל להמשיך עוד זמן רב באוחו צריף חדר אוכל רעוע?

*** טרקטור "פרבוטון": זהו טרקטור קטן על גלגלים עם כלים שונים, נוח מאד לביצוע עבודות שונות במשק. גם לנו אושר קבלה טרקטור ממין זה....

*** בסלק סוכר: עקב חקלה (בטיב) הזרעים - הננו נאלצים לזרוע מחדש אל כל השטח.

*** בלול: בפברואר נביע ל- 4200 מטילות... ההטלה כ- 50% - 60%... בעיית השיכון היא הבעייה המרכזית. דומה, שאנשי הכלכלה נשתנה יחסם לענף ואני מקווה ל... צעדים מעשיים שיקדמו את הענף במשקנו (ע').

*** מסיבת "נבטים": חברת "נבטים" הנמצאת בקיבוצנו קרוב ל- 3½ שנים - הספיקה לא רק "להתאקלם" ולרכוש לה עמדה בכל שטחי חיי הקיבוץ, אלא גם ליצור לעצמה מסורת יפה של מסיבות וחגיגות... ובמידה רבה הצליחו להכין את המסיבה בכוחות עצמם.

6.11

*** הוחלט להקים "מזכירות ועדת המשק", שמחפיקדה לספל בבעיות הכלכליות היומיומיות....

*** ב"עזרת השם" הוכנסו כל המחסנים מתחת לגג... כעת נשארו רק חלק מהמכונות החקלאיות בחוץ... זו תהיה, כנראה, השנה הראשונה שלא נצטרך לדאוג בכל גשם פן דבר זה או אחר ירטב.

*** בצאן: העדר מונה היום 320 ראשים (258 חולבות).

*** בעבודה: (לאחר יציאת ה"צברים") אחת הבעיות הקשות היתה מציאת מבשלת למטבח. בשבוע האחרון נשאר המטבח (שעליו להאכיל למעלה מ- 300 אנשים) ללא מבשלת....

13.11

*** החוגים הרעיוניים: 3 הנושאים שנעטוק בהם השנה הם: (1) משק הארץ; (2) תנועת הפועלים בא"י; (3) תנועת הפועלים הבינלאומית... המגמה תהיה לשמור על המסגרות שפעלו בשנה שעברה תוך צירוף חברים חדשים.

*** "תגובות ושאלות":

ש:...הנני מרגיש ירידה מתמדת בכלכלה שלנו, ובלי להיות מומחה לתזונה עלי לקבוע שהכלכלה שלנו היום נראית לי כבלתי מספקת לאדם עובד... מה בפני האחראים?

ת:...עם החלפת מחטנאית - בעלת מקצוע בטירונית - עם מספר עובדים כה גדול ותנאי מטבח כאלה, כאשר במשך חודש ימים מתחלפות המבשלות יום-יום - מוכיח הדבר להיות מורגש.

...הבעיה יותר יסודית: האפשר להמשיך לאורך שנים בכלכלה כגון זה? יש עונות עם כלכלה יותר טובה: החודשים שהצאן מספק הרבה גבינה ואף

13.11 (המשך)

קצת בשר ומהפרדס שפע של פרי. ולעומתם - חדשים (כמו עכשיו), שבמשך שבועות רצופים אין זכר לבשר, כי אין כל הקצבות והמשק עצמו אינו מייצר.

...אין כיום בעייה, שקשה להשיג משהו - ויתכן, שמחסנאית צריכה להעיד לקנות בשר וגבינה גם כשזה עולה 6/ק"ג... יש קיבוצים שהגיעו להספקת בשר סדירה. ודאי היו שם "משוגעים" לדבר... להציע הצעות מעשיות ולעשות מעשים. האם לא יימצאו כאלה אצלנו? ... ושמה תועיל ו' המשק לשבת ולדון בבעייה? (א')

27.11

*** גשם - גשם! ביום אחד בלבד ירדו 74מ"מ מחוך 190 מ.מ. ירדו בימים אלה... מדרונות חצרנו נצטיירו ערוצים - ערוצים והמים זורמים ללא מעצור אף לתוך חדרי מגורים. והנקודה עצמה - כעין חצי אי שמשני צדיה הוואדי הגואה על גדותיו וזרמי המים נקווים בשדות כאגמים....

*** מתוך סקר על מידת הנזק בענפים:

בסלק הסוכר: הגשם בא בעוד הצמחים קטנים - ויש חשש רציני, שנאלץ לזרוע 120 ד' פעם שלישית...
מחסנים: החמוטט חלק מערימת הקש ויש חשש, שגם השנייה חתמוטט...
בפרדס: נשרו כני טון פרי, אשר נאסף ונשלח למטבח.
מספוא: היו נזקים רציניים - לצמחים הצעירים של הסלק והתלחן.
... היו נזקים גדולים גם בפלחה וגן הירק....

*** בשבת בין השעות 14.30 - 16.15 יושמעו ב"קול חצור" תקליטים לפי בקשתם של חברים....

4.12

*** ביום ה' החקיימה הפגישה הראשונה של חוגי הלימוד וההשתלמות... כמה טובה ההרגשה לעבור בערב ממקום למקום ולראות קבוצות חברים יושבים ולומדים

ומעמיקים בהסקפה יולמס....

*** בצאן: עונת ההמלטות התחילה במלוא חוקפה... ילדי הקיבוץ מוזמנים לבקר את הסלאים אך הננו מבקשים מהורים לא להכניס את הילדים לתוך העדר כי הכבשים נבהלות וזה עלול לגרום להפלות.

*** ב"אמן": חתמנו השבוע סופית על ההזמנה לתורכיה, המסתכמת ב- 50,000 ברוזים... את ההזמנה נבצע במשותף עם מפעל בעיר....

11.12

*** ביום ג' הגיעו באוטובוס ומכוניות כ- 70-80 אורחים... המוזמנים למסיבה לרגל חנוכת בית היציקה החדש שלנו.

11.12 (המשך)

...המפעל עבד כולו והדגים את תהליכי העבודה... האורחים סיירו במפעל... ומוצרינו הוצגו בחדרי המשרד. לאחר סיום התרכזו כולם בבית היציקה לשמיעת הנאומים...
***** ברפת:** אין כל שינוי לטובה... מחברר, שלאחר הוצאת הפרוט הגוועות תסאונה ברפת רק כ- 40 חולבות, מהן כ- 15 שספק אם תבראנה עוד.

16.12

***** לגרעין הצרפתי-תוניסאי -** הננו מקדמים במיטב ההערכה את החלטתכם (להשלים את קיבוץ חצור) ומקווים שתהיה לברכה לכולנו.
 ...לא רצינו שחייכם המשותפים איתנו יבואו עליכם ככפייה, ונודה - ידעתם לגלות בגרות תנועתית רבה בקבלכם את תביעת התנועה... כעבור זמן קצר עומדים מרבית חבריכם לצאת לצבא; תקופת שהות קצרה זו עלינו לנצל במקסימום המרץ לפירוק המחיצות בינינו...
***** משיבת ו' הבריאות:** סיכמנו מחדש... הנוהג ברישום ימי מחלה...
 -יום ראשון של מחלה: נרשם לחבר כשבת, כמו כן - יום מחלה בודד הוא שבת;
 -כל מחלה הנמשכת יותר מיום נרשם כמחלה.
 -ימי החלמה אחרי מחלה ממשוכת, כשהחבר קם, אך נחלש וזקוק למספר ימי חופש והבראה - נרשם כשבתות.
 -סוגי מחלה כגון, נקע או חולשה - נזקפים על חשבון שבתות (אם יתכן לחבר)....

1954

1.1

***** למסגריה ("אמן")** ביום חגה! הקיבוץ חוגג היום, יחד עם עובדי המפעל, את חג השלמת בית היציקה - אחרי שנים של סבל, בתנאים גרועים בעבודת היציקה בתוך הצריף. זהו שלב נוסף בהתפתחות המפעל והתבססותו. מעטים הענפים במשקנו בהם הושקעו כה הרבה מרץ ומאמצים במשך שנים....

***** הודעה:** שומרת הלילה בבית התינוקות איננה מכינה אוכל לשומרי הלילה. השומרים אינם אוכלים את ארוחתם בבית התינוקות. (כי) על השומרת להיות אחראית לכל בתי הילדים בשעה שהשומר (השני) הולך להחליף את השומר בשטח המשקי....

8.1

***** ועוד בענייני שמירה...**
שמירת חצי לילה: מ- 11.30 עד 03.30
 השומר מסחובב באיזור המגורים.
שומר משק: מ- 10.00 עד 06.00 - מסחובב באיזור המשק. תפקידים נוספים: הבאת חלב לבית התינוקות והאכלת הפרידות....

בית יציקה II

8. (המשך)

שמירה אזרחית: 18.00 - 20.00; 20.00 - 22.00. מקום החילופין: ע"י דיר העגלות. השמירה הזאת מתבצעת כשמירה משקית.

15.1

*** סיימנו את חודש דצמבר וחוך מאמצים גדולים שלמנו את כל התשלומים וגם את מרבית הפיגורים שנשארו מהחדשים הקודמים....

*** "תמר נשארית אצלנו" (הערה: תמר, חניכה ב"נבטים" הגיעה ארצה, כמו אחרים בחברת הנוער, בלי הוריה. לאחר שהגיעו - באו בלוויית בני משפחה וחבעו שהיא חוזר איתם הביתה. תמר נאבקה נגד כוונה זו והצליחה להשאר בהברה בקיבוץ)

על מה נאבקה תמר? על זכוותה לעצב את דרכה בחיים לפי הבנתה. היא מרדה בעבר, במסורת בת דורות, היא לא השלימה שהקשרים והיחסים בין הורים ובת יהיו יחסי "בעלות" - של בעל קניין לרכושו. היא עמדה איתנה למרות הלחץ האכזרי והערמומי מצד בני המשפחה.... כל חברי הקיבוץ עקבו ברטט אחר מאבקה של תמר. השנו שהועמדו במבחן לא תמר בלבד, אלא עתיד חברת "נבטים" כולה... דרכו של הקיבוץ, ואמונתנו לחנך כדוגמתנו....

יום זה הוא מפנה בחברתכם ("נבטים"). עמידתה של תמר מחייבת כל אחד מכם; הרי היא איננה "גיבורה", אלא - כמוה - כסוכם. יום זה גם מיפנה ביחסים בינינו לביניכם: היום נוכחנו, שגדלו לנו שותפים נאמנים לדרכנו. שוב הוכח לנו... ש"מרד הבן" אפשרי לא רק בפולניה, בולגריה, אמריקה או דרום אפריקה - אלא בכל נער ונערה באשר הוא צעיר, השואף לשנות מסורת חיים מיושנת....

1/54

*** "אמן": רק כשלושה חדשים עברו מאז התלה העבודה בבית היציקה החדש והתוצאות מפתיעות.... הגיעו היום להספק ביציקה פי אחד וחצי (ויותר) מקודם....

*** הודעה: על ההברים וגם על החברות לזכור כי יש ספר בבית לעתים מזומנות. אלה, אשר יסתפרו בחוץ, על חשבון תקציבם יעשו זאת. הגזברות.

22.1

1/54

*** (מחוך העלוך של הגרעין הצרפתי): ...הננו חוגגים את השיעור ה-100 בעברית. כשהתחלנו לא יכולנו להתבטא ולהכיר את חברי הקיבוץ... עכשיו חצי החברים קודא את "על המשמר". בבואנו - רק חבר אחד היה מסוגל לקרוא עיתון מסובך זה. אבל עוד הדרך ארוכה. לא היה לנו עדיין מספיק רצון כדי להשתמש בידיעותינו. עדיין מדגויים יותר מדי צרפחית ושומעים פחות מדי עברית.... עוד מעט נהיה חברי קיבוץ ונצטרך, באופן כללי, לוותר על הצרפחית, למתוח קו מחתח לשפת הגולה ולשלוט לגמרי בחיים העבריים....

29.1

*** "שיבלים" בחנוכה ניתם! מאורע גדול הוא לילדי "שיבלים" כניסתם לביתם החדש. היום הם עובדים ממש לכיחת בית ספר... הננו מאמינים שתגיע העת ואף למוסד החינוכי לא תצטרכו לנדוד עוד למשקים אחרים כאחיכם הבוגרים - אלא תחנכו את בנייני המוסד בחצור!

הוראה חשובה!

בזמן האחרון שוב קרו מספר מקרים שחברים נעצרו ע"י מ.צ. ולא נמצא בידיהם הפנקס הצבאי. הדבר גרם לביזבוז זמן, למאסר ונסיעה מיוחדת להביא את הפנקס. לכן יש להקפיד בנשיאת הפנקס... כל רשלנות תעלה לחבר ב"שבת" שלו.

*** ביום ב' ב- 06.00 הופיעו 2 מטוסים ובטיסה נמוכה מעל שדותינו רססו שטח של 650 ד"ש שערור וחיטה. מטרת הריסוס - המדת עשבי בר.

5.2

*** לחידושו של חדר הקריאה: זה מעל לחצי שנה שחדר הקריאה שימש לצרכי האולפן... לצערנו הורגלו כבר חברי הקיבוץ להשתמש מהעלייה הקטנה הנוספת בכיוון חדר הקריאה וחדר המוזיקה (הערה: שניהם היו באיזור של בריכת המחיה של היום)... עתה שוב נקדם בברכה את פתיחתו מחדש, והחברים יטנסו את מתניהם וישבעו שעת תרבות בחדר מסודר ונעים.

*** ביום ד' ביקרה אצלנו ה"ועדה לחופעות בלתי מוגדרות ברפת"... החבר, שהם רחוקים מאד אי-פעם מהגדרת התופעות אצלנו ברפת...

*** לפי הזמנתנו ביקרה השבוע המחלקה לשימור הקרקע לשם עריכת סקר על שתי הוואדיות החוצות את אדמותינו. לפי ההערכה הראשונית, עוברים בוואדי הקרוב לנקודה (בשעות הגיאות המירבית) כ- 120,000 מ"ק/שעה - כמות כפולה, בערך, מעצמת הזרימה בירדן.

האזרו!

מעצמת הזרימה בירדן.

*** השבוע הגיע סקרטוק ה"פרגסון" (הערה" הראשון) והוא הסרקטור החשיעי במשק.

*** "באמן": נתקבלו הזמנות חדשות: 1) מביח"ר "פלאלום" - למכסים לסירי לחץ. 2) ידיות למשוריות יד. 3) מצמדים "2".

*** על החוגים הרעיוניים: ...ההשתתפות - משביעה רצון. משתתפים בקביעות מתקבלת על הדעת כ- 120 חברים. מרביתם מראים נכונות ויחס רציני - וזאת יש להעריך... עד כה נתקיימו כ- 10 פגישות בערבים וכל חוג קיים לפחות פעם אחת חצי יום עיון....

*** אחרי סחבת די רצינית הוקם המערבל החדש על חילו... ומקל על עובדי המחסן בהכנת חערובות....

12.2

*** בגרעין הצרפתי: לקראת מסיבת השלמתנו את הקיבוץ - שהוא ומאורע החשוב ביותר מאז עלייתנו ארצה - הוכרז בגרעין על "מצב הכן ועל" גיוס כל הכוחות"....

19.2

*** בפרדס: אריזת שיא! השבוע הגיעו עובדי הפרדס לשיא באריזה: 17 חיבות של שמוטי לאורז. המקובל בארץ הוא: 12 - 13 חיבות.

*** לאחר ביקור בנגבה לבירור העניינים הכרוכים בשליחת ילדי "חרמש" למוסד-החברר לנו עוד יותר הצורך לבדוק את כל האפשרויות... לכך הוחלט לערוך ביקור דומה גם בעין החורש... שם אינם רוצים להקים כיתה שתמנה יותר מ- 24 ילדים ועליהם לחפש דרך להשלים את כיתותיהם. לכך הם מעוניינים בנו... ומוכנים לשחררנו מהשתתפות בהשקעות במוסד... ומבקשים: מטפלת ומורה חלקי לאנגלית.

ההכרעה היא לא קלה; היא נוגעת לכולנו. ייתכן והרבה הורים יהיו נאלצים להיפרד מבניהם ע"י שליחתם למוסד חוץ עד אשר יקום המוסד בחצור; וכך יאלצו גם לצאת מספר חברים מן הבית לחקופות שונות...

26.2

*** עם השלמת הקיבוץ: הננו חוגגים את מסיבת ההשלמה - מסיבת איחודנו עם הגרעין. אכן, רבה השמחה ורבה ההתרגשות....

"חד גדיה"

עתה יהיה עלינו, ה"וחיקים", לגשת במרץ נעורים לחידוש ערכים אשר זנחנו וביחד עם ההשלמה לגאול שטחים המצפים מכבר לכך.

עוד עם בואכם, חברי הגרעין, ידענו: לפנינו חברים חניכי התנועה, נאמני דרך... כיצד נצליח לבצע את האיחוד וכיצד תהפכו לחברי קיבוץ במלוא מובן המילה? לא נצליח באיחוד בדרך של "פינוק" והתחשבות מופרזת. הקשר הבטוח ביותר ושותפות אמת יתהוו על ידי נשיאה משותפת בעול... ועל כך הנכם קרואים, חברי הגרעין, להרתם בעול-ואז הקיבוץ יהיה קיבוצכם... תוך הרגשת חג, התכנסה בליל שישי מרבית האוכלוסייה בקיבוץ... באולם חדר האוכל הבלתי מושלם לחוג את חג ההשלמה....

*** בחברת "אורן": יש כבר קצת נחת וגם הרבה בעיות... הולכת ונוצרת חברה. ההתחלות עדיין זעירות מאד אך כבר נראות לעין... בין הדברים החיוביים הם ציינו את העובדה, שיש לילדים "חברים" בין חברי הקיבוץ. מה הם רואים במפעל הזה של הצמדה לחדרי חברים? (א) מקום שאפשר לקחת שם ספר טוב לקריאה; (ב) שם אפשר להסמין את הבולים; (ג) אפשר להזמין אותם (החברים) למסיבה; זה וחו לא. אנחנו היינו סבורים, שהם זקוקים ליותר מזה. דובר על אימוץ. מתברר שזאת שגיאה. הילדים נבהלו מהיחס החם מדי... שמעתי ילד אחד שואל: זה נכון, שהקיבוץ רוצה להחליף לנו את ההורים?... לא משפחה, לא אימוץ, אלא "חבר", "חברה", בין חברי הקיבוץ, "שהיה שלי", שאוכל להזמין למסיבה, וכו'. הם פשוט זקוקים לידידות של אדם מבוגר; מישהו שידבר איתם, כי רבים מאיתנו נאלצים לצעוק עליהם.

...הולכים ונרקמים יחסים עם ילדי הקיבוץ ובעיקר עם קבוצת "חרמש" במיסגרת הפעולה התנועתית... (ש')

26.2 (המשך)

*** ברפת: למרות שנראים, כאילו, סימני הסבה - הרי המצב בכללו הוא חמור והסיבה היא: אי התעברות הפרות....

*** לקראת המועצה של הקבה"א: - בהתאם להוראות (של הועד הפועל) נקדיש 2 - 3 פגישות של החוגים ללימוד הבעיות העיקריות וראשי הפרקים של מאיר יערי.... חובת השתתפות חלה על כל החברים. אפשר לחבוע מכל אחד - ויהיה עסוק כאשר יהיה - שיקדיש 2-3 ערבים ללימוד ראשי הפרקים במסגרת החוג. ו' החרבות.

19.3

*** הקידוח החדש: ביום ג' החלו בעבודת הקידוח השלישי.... אם לא יהיו עיכובים ותקלות הננו מקווים, שכעבור שבועות מספר נוכל לשמוח בשמחת "ושאבתם מים בששון" בשפע.

26.3

*** פורים בחצור: החג... העשיר אותנו בחווייה. מוצלח היה הרעיון המרכזי: העיירה היהודית, שכל משתתפיה השתלבו בתוך הנושא ויצרו שלימות של חג....

2.4

*** באנו להסכם עם קיבוץ "רבדים" על ביצוע משותף של כל עבודות התחמיץ במשקנו ומשקם....

*** במוסך: המצב, בדרך כלל, השנה הרבה יותר טוב מאשר בשנה הקודמת....

17.4

*** שיחת הקיבוץ החליטה על שליחת ילדי "חרמש" למוסד בנגבה.

*** ההכנות לפסח במלוא תוקפן. בכל מקום - חזרות לריקודים, מקהלה ועוד. ליד חדר-האוכל החדש הוקמה במה והאולם הוגדל ע"י קירות מקרשים. המארגנים יושבים ומתפללים שלא ירד גשם בליל הסדר.

30.4

*** ביום שישי זה יסתיים מבצע של רכישת הפרות ההולנדיות... בו ביום נפתחה צרה חדשה: מדובר על פקודת הפקעה (של צה"ל) על שטח, שלפי טענתם הוא שלהם... זהו שדה האספסת שליד המחנה. אנו עושים את כל המאמצים להעביר את רוע הגזירה.

*** הקידוח: הושלם ומגיע לעומק של למעלה מ- 90 מטר. עתה נשאר לבצע רק את שאיבת הנסיון ואז נדע את עתיד השטח המישורי שמדרום לנקודה....

7.5

*** משלחת גדולה השתתפה בהפגנת ה"אחד במאי" בתל-אביב: נסעו 3 אוטו- מובילים עם חברי קיבוץ, חברי השלמה, "נבטים" ו- "חרמש". בשבת יסע הקיבוץ ליער הצבא האדום להשתתף בעצרת ומאורגנת ע"י ידידי בריה"מ.

*** בל"ג בעומר זה:

"נבטים" מקבלים עניבות בוגרים.
"אורנים" ו"חרמש" נכנסים לתנועה.
"שיבלים" מחקבלים לחברת הילדים.

*** בלול: מבצע הפיכת חדר האוכל החדש לביח-אימוץ (לתקופה קצרה) - עבר בהצלחה בשלב ראשון....

*** בהשלמה: זה עתה הגיעה ההודעה הסופית על מועד יציאת הבנים (לנח"ל) למחנה אימונים. 6 - 8 שבועות אחריהם תצאנה הבנות....

*** המצב הכספי ממשיך להיות בכי רע.

4.6

*** שאיבת הנסיון: עם הנעת המוטור פרץ זרם מים עצום לחוף התעלה המובילה לוואדי.... היתה זו שאיבת נסיון של הקידוח החדש. אחרי 24 ש" שאיבה היו המים נקיים לגמרי. הננו מקווים שנוכל לשאוב מהקידוח בערך 400 קוב/שעה. (מהבאר בחצר: 180 קוב; מהבאר בפרדס: 120 קוב/שעה). זה אומר, שממי הקידוח החדש נוכל להשקות עוד 1000 ד' שלחין.... המכשול הרציני שעומד בדרכנו הוא החוסר בכוח אדם לניצול המים והשטחים האלה (ביחוד - עם צאת ההשלמה לנח"ל)....

*** גן הירק: השבוע נסתיימה זריעת הבטנים (בערך 40 ד'). ע"י גיוסים במועדון לחבר וכו' קולפו 100 ק"ג בטנים לזרעים. הזריעה בוצעה בעבודה ידיים - שתי וערב - בכדי לאפשר עיבוד בשני כיוונים.... עומדים להתחיל בהוצאת תפ"א. זאת הפעם הראשונה שאנו מגדלים שטח גדול כזה (40 ד')....

... לפני 3 ימים הוטסו לאנגליה 50 ק"ג חצילים מהגן שלנו מהזן ה"בולגרי" אשר מתאים לדרישותיו של השוק האנגלי. המשלוח נסיוני....

*** הגז המשותף: בהתחלת מאי נפתחה בחצור עונת הגז. בקבוצת הגוזזים כ-11 חברים מ-6 משקים. אחרי חצור עברנו לגבעת ברנר, רבדים, גת, גלאון ובית גוברין.... סיימנו את העבודה בכל משק בקומזיצים עליזים....

*** לאחר בירורים ממושכים נקבע עין החורש כמקום קליטת ילדי "חרמש".... נתקלנו ביחס אוהד ולבבי. יהיו שתי כיתות מקבילות: אחת של "עין החורש" ואחת משותפת לנו ולילדי "המעפיל".... לפי הנוהג המקובל במוסדות מרוחקים, קיים ביקור (בביח) של יומיים כל שישה שבועות. הוצע כי נוסף לכך יבקר ילדינו בבית כל 3 שבועות.

ה קידוחים

שאלתה (אל המזכירות)

שיחת הקיבוץ בראש השנה דחתה את התביעה של מספר חברים להחליט על העסקת פועלים שכירים במשק או במפעל; ובכל זאת עדים אנו, שב"אמן" מועסקים פועלים שכירים... העובדה שהם באים עם המלצה של המחלקה לעזרת קרובים (של הקבה"א) אינה משנה את הצד העקרוני של הבעייה, אלא רק את הצד הטכני.

חג הביכורים: טרם גובשו דפוסים קבועים לחג הביכורים אצלנו, אך לאט לאט צומחת מסורת ההולמת את אופי החג: סכס קצר המלווה היקודים ומוזיקה ובחוכה שזורה הבאת הביכורים... הדשא הגדול (על הגבעה) המוריק ובמה מקושטת ירק ופרחים לרגלי הבריכה שמשו רקע מתאים ביותר לחגיגה...

*** בית התינוקות: מסופקני אם יודעים אנו

להעריך במידה מספקת את הנכס הקיבוצי הנושא את השם הצנוע: "בית התינוקות". בשבועות הראשונים לשובי מבית היולדות חשתי את הביטחון שהבית הזה מקנה לאם. ידעתי שתינוקי בידיים נאמנות ואפפתני אווירה של אהדה והבנה... זאת תוצאה של עבודת יצירה של מטפלות במשך שנים רבות.

...ומתעוררת בי המחשבה - לו בכל שטחי חיינו היינו משקיעים את כל יכולתנו כך - לאיזה הישגים יכולנו להגיע...

*** תשובה לשאלתה בעניין שכירים ב"אמן":

6/55

...נוכחנו, ויחד איתנו מוסדות החנועה, שלא נוכל לקיים מינימום צוות עובדים הדרוש - במיסגרת הנוכחית של חברים... קיבלנו הודעה מהמחלקה לעזרת קרובים, שהמחלקה לכלכלה קבעה לנו עדיפות לשליחת הורים וקרובים של חברי קיבוצים לעבודה בשכר ב"אמן". אין זה רק "פיתרון טכני", כדעת השואל. בשעה שהמחלקה לכלכלה שלחה לנו פלוגת עבודה (מקיבוץ צעיר) בשכר - לא התעוררה שאלה זו... אנו רואים בצורת העזרה הזו, שניתנה לנו ע"י הקבה"א, פלוגת עבודה מקובצת בשכר. ואנו ממשיכים... לבקש את הגדלת הקבוצה... הצלחנו לקצר קיצור מהפכני את פרק הזמן מהיציקה ועד לגביית הכסף עבוד הסחורה הגמורה... הגענו לביצוע משותף של הזמנות היצוא עם קואופרטיב ביפו; בדרך זו אנו מוסרים עבודות רבות למפעלים ובתי מלאכה בעיר ובכפר... (ג').

*** החצילים שלנו החקבלו יפה מאד באנגליה!

*** השבוע נסתיים אצלנו הסמינר למדריכי חו"ל של ההנהגה העליונה. במשך

26.6 (המשך)

קרוב ל- 5 חדשים שהו חברים צעירים אלה במשטר של עבודה ולימודים ולאחר כמה שבועות של טיכום במכון בירושלים - ישובו לארצותיהם לפעולה הינוכית בתנועה.

*** לול: חלק מהאפרוחים מחדר האוכל הועברו לסוללות הגידול. השבוע סיימנו את רישות הקירות חצי הרפת - ההופכת לכמה שנים ללול.

*** הוחלט לערער על הודעת מדור המוסדות (של הקבה"א), כי נקבענו (לעחיד) כשותפים קבועים במוסד החינוכי בכפר מנחם.

3.7

*** בפלחה: קיבלנו יבול מעל ל- 200 ק"ג/ד' באופן ממוצע מכל 3 זני החיטה שזרענו. בשעורה היבולים דומים.

*** אחרי קשיים רבים גמרנו בהוצאה ומשלוח סלק הסוכר.

*** בשדה התרבות: ... אין ביכולתו של קיבוץ בודד לשאת את העומס של סיפוק תנאי עבודה נאותים לאמנים. כל עוד לא ברור לתנועה שעבודת האמן היא שליחות חנועית ושלא הקיבוץ הבודד צריך לשאת בה - אלא התנועה כולה - לא תנתן לבעיה זו תשובה מספקת אשר תהלוס את חשיבותה של היצירה האמנותית בחיינו. (מ')

9.7

*** חברי הקיבוץ, על טפס, מתגייסים במלוא המרץ לחלץ את המשק מהמיצר - יבולי ברכה בגן ובכרם יורדים לטמיון עד הגיע זעקתם לאזני המצפון הקיבוצי והקולקטיב נענה ברוח התנדבות עזה!
יחי רצון הקולקטיב ידידו הנאמן - ה"ארטיק"!!

16.7

*** ראשוני ילדינו, קבוצת "חרמש", סיימו חוק לימודיהם ועולים למוסד. נמזגו בה, בקבוצת "חרמש", שמחות ראשונות של קיבוץ צעיר העומד נפעם, תוהה ומהסס מול חוויית הילד הראשון - עם צער גידול בנים: התחלות החינוך המשותף עם מכלול בעיותיו. והנה הם גדלו, צמחו ולמדו; בעוד ראשית לימודיהם שלובה עם השנים הראשונות של חצור וקצת לאחר זאת תקופת הפינוי בחולון (הערה: בזמן מלחמת השחרור) ולבסוף שנים סדירות ועשירות תוכן של לימוד רציני, פיתוח משק הילדים והווי תוסס...
...מסיבת הסיום היתה חווייה כלל-קיבוצית. כל האוכלוסייה התרכזה על הדשא ליד הכיחה ובמשך שעתיים חזו בהישגי ה"חרמשים" במקהלה, חליליות, ריקוד והצגה....

*** השבוע מלאו ארבע שנים לבוא חברת "נבטים" לקיבוצנו.

30.7

*** "ההכשרה החקלאית": בזרם מכר התחילו להגיע חברי ה"הכשרה החקלאית" ובמשך השבוע חתרכו כל הקבוצה (40 אנשים). רוב החברים, שהגיעו עד עתה השתחררו מזה"ל בחקופה האחרונה ומחוסר מקום עבודה קבוע או מתוך רצון ללמוד מקצוע - הצטרפו ל"הכשרה החקלאית". ... מתעוררת השאלה איך יסתגלו לעבודה רצופה אחרי שנות הציב...

30.7 (המשך)

...מרכזי הענפים יצטרכו להתכונן למעמסה זו ולדעת להקדיש תשומת לב לעובדים אלה. עליהם לעורר את התעניינות החברים בענף ע"י הסברה שוטפת, הדרכה בחומר קריאה מחאים וכו'.

נקווה שהמפעל יוכתר בהצלחה....

*** מחנה חברה "אורן": ...מי שראה את ה"אורנים" בנסיעתם למחנה - צולעים, פצועים, מתקשים לעבור כמה מטרים ברגל, מתקשים לחכות זמן מה בשמש ומתמרמרים על כל קושי - ומי שראה אותם בחזרתם (עייפים ורצוצים אחרי שישה ימי מחנה) עליזים, רעננים ומוכנים לכל מאמץ והרפתקה - נוכח לדעת כי אכן הם עברו את הטבילה הראשונה של חיי החנועה (ש'א').

*** בזמן האחרון מורגשת במיוחד מכת הזבובים בכל חלקי המשק. עד עתה שום אמצעי הועיל, היות והזבובים באים בהמונים - גלים, גלים. ... אחרי חיפושים ממשוכים התברר כי מקור הצרה הוא בסוללות הגידול של הלול אשר הפכו למדגרה עצומה של זבובים. ... נרתמנו לפעולה נמרצת להשמדת הזחלים. ... ואנו תקווה, שאהרי תקופה קצרה הטיפול ישא פרי (ב').

*** מפגן יום חיל האוויר: כל שכבות הקיבוץ נהנו ממיטב מקומות התצפית למען הזיך את עיניהם משכלולי הדור.

משעה 11.00 עד 13.00 הותכה עלינו בהדרגה אש מכונות יריה, רקיטות ופצצות תבערה. הורעשנו והוחרדנו ע"י שריקת תעופתם של סילונים ולבסוף הוצפנו מטר צנחנים.

על מנת להזכיר לילדים קיומו של האוירון ה"טוב" - הופיע "פרימוס" צנוע ופיזר דברים טובים, אשר נחתו על התל - לאו דווקא בהתאם לתכנון הקפדני שנערך מראש....

13.8

*** הוחלט על תורנות כללית של חברי הקיבוץ בהגשת ערב... כל ערב יגישו שני חברים לפי חור....

27.8

בפלתה: ממשיכים בקציר הסורגום... עקב חוסר מזרה אנו נאלצים לפזר את הגרעינים על פני המשטחים בשדה החעופה לשם ייבושם ואחר כך להפכם יום יום ולאספם שוב לשקים....

*** בגן הירק: בעוד כמה שבועות נעמוד בפני הבעייה של הוצאת הבוטנים ודישתם. טרם התנסינו בעבודה זו ועל כן ערכנו סיור בכמה משקים....

*** ברפת: בעקבות חיסול מרבית רפת החלב החלטנו לערוך נסיון בגידול עגלים לבשר....

*** לאור התייקרות הדלק וחלקי חילוף לטרקטורים קבענו לעצמנו מגמה לבטל לחלוטין את ההובלות בחצר בעזרת הטרקטורים.... כניסת הפרד השלישי לעבודה נותנת בידינו את האפשרות לבצע את הדבר....

שיכון ותיקים I

27.8 (המשך)

*** עם חיילי ההשלמה בנח"ל:....מצבם הנפשי מצויין והם מחגברים על כל הקשיים שהיו להם בהתחלה. יש לקוות שימשיכו כפי שהתחילו... מאד מתגעגעים לביתם לחצור....

*** "ההכשרה החקלאית": החברים, אשר מספרם מגיע ל- 22, באים מארצות רבות: ארץ ישראל, מרוקו, טוניס, תימן, רומניה ותורכיה.... רוב החברים מנוסים בעבודה בכלל ומסחגלים יפה לעבודה בענפים....

10.9

*** קואופרטיב "הנגב": כידוע, הננו חברים בקואופרטיב זה - עם שתי מניות.... כתוצאה מבירור הוסכם: לחייב אותנו להוציא מיד נהג אחד לעבודה...ועובד שני בעוד חצי שנה....

*** מסיק הזיתים: זו שנה ראשונה בה כרם הזיתים נותן יבול בכמות רצינית. גמרנו את המסיק. סה"כ הורדנו קרוב לשני טון. הכמות כולה מיועדת לצרכי המטבח....

*** על הסמינר למדריכי חו"ל:....הפעם עושים אנחנו הכרה מקרוב עם בוגרי התנועה מדרום אמריקה, אשר רבות שמענו עליהם כמקור לא אכזב של חלוצים.. לאחר חצי שנה של לימודים במיסגרת המכון למדריכים בירושלים - עברו 31 חברי הסמינר אלינו ל- 5 חודשים של "תורה ועבודה".

*** עם העברת המתפרה - זה שנים מטלטלת המתפרה ממקום למקום - נדחתה לכל חדר שמחפנה. תמיד "זמנית" ותמיד בצפיפות ודוחק. אך סוף סוף תורנו הגיע!! אמנם, גם הפעם אין זה המקום הקבוע. לזאת נגיע רק לכשיבנה הבניין הנכסף, שיכלול את המכבסה, את כל הקומונות, המחסנים והמתפרה - חלום לעתיד הרחוק! (ר'ק')

שיכון ותיקים ז

17.9

*** מלאו 15 שנים מאותו יום ה- 1 בספט' 1939, בו הגיעה לחוף ימה של חל-אביב אניה המעפילים "טייגר היל" (שבה עלו רוב חברינו הבולגרים).

*** המוסד ב"עין החורש":....באופן פתאומי, כשבוע לפני התחלת הלימודים, התבשרנו ש"המעפיל" מערער על ההחלטה (הקודמת) וחובע השתתפותנו בהשקעות יסוד במוסד. הם מסרו את העניין למחלקת החינוך (לבירור).... מסרנו, שאנו עומדים על תנאי ההסכם במיוחד לאור העובדה, שוויתרנו על תביעתנו להתקבל למוסד בנגבה (שהוא) הרבה יותר נוח מבחינת הריחוק מהקיבוץ... לפי דעת מחלקת החינוך, עלינו להשתתף בהשקעות לפי הנהוג.... לשלוח את ילדינו למוסד ולאחר מכן יובא הדבר לבירור: יחזנו....

*** הנהלת החשבונות : נמצא בפיגור חמיד של כמה חודשים. הפיגור הזה נמשך כבר כ- 5 שנים וגורם קשיים בלתי פוסקים למזכירות, בבנקים וכו'. מדאיגה ביותר היא העובדה, שאיננו יכולים לעקוב אחרי המצב בענפים....
פעם אחת ולתמיד הננו מצווים למצוא פיתרון לעניין זה....

*** הגעתנו השמועה כי בימים האחרונים, עם האמרת מחיר הבצל, פקדונו משבר חמור בתחומי חדר האוכל.

בהתחשב עם מצבנו הכלכלי הדחוק - הננו מגישים לכם "כמקום":
"אלוף בצלות ואלוף ברום"

בדיחה עממית בחרוזים
לח.נ. ביאליק.

המשך יבוא!

